

Estatut d'autonomia de les Illes Balears

[versió consolidada vigent des de 18 de juliol de 2010]¹

Llei orgànica 1/2007, de 28 de febrer, de reforma de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears²

Publicació del text en castellà:

BOE núm. 52, d'1 de març de 2007

Correccions d'errors:

BOE núm. 77, de 30 de març de 2007

BOE núm. 173, de 20 de juliol de 2007

Publicació del text en català:

Suplement en llengua catalana núm. 9, de 16 de març de 2007

Correccions d'errors:

Suplement en llengua catalana núm. 13, de 31 de març de 2007

Suplement en llengua catalana núm. 24, de 21 de juliol de 2007

Modificació de l'apartat 1 de la disposició addicional quarta de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears per la Llei 28/2010, de 16 de juliol, del règim de cessió de tributs de l'Estat a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i de fixació de l'abast i les condicions de la cessió (art. 1).

BOE núm. 173, de 17 de juliol de 2010, Suplement en llengua catalana

JUAN CARLOS I

REI D'ESPANYA

A tots els qui vegeu i entengueu aquesta Llei.

Sapiguen: que les Corts Generals han aprovat la Llei següent i jo la sancion.

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

La Llei orgànica 2/1983, de dia 25 de febrer, d'Estatut d'autonomia de les Illes Balears, va

¹ En aquesta versió s'han afegit algunes partícules que manquen en el text original del BOE en català per tal de donar sentit a les frases corresponents. Són les següents:

Art. 30.30, s'afegeix la partícula "al" en la frase "Cooperatives ... complementàries o alternatives al sistema de la Seguretat Social"

Art. 30.45, s'afegeix la lletra "s" al mot "article"

Art. 50.1, s'afegeix la partícula "en" en la frase "per informar de la seva activitat en el Senat"

Art. 118.1, s'afegeix la lletra "s" al mot "General" en l'expressió "llevat del cas que les Corts Generals"

Pel contrari, no s'han introduït altres modificacions necessàries perquè el text català coincideixi amb el castellà, ja que aquestes rectificacions podrien suposar un canvi de sentit en la frase i no s'han publicat en el BOE. Ens referim a casos com l'art. 50.3, que hauria de dir "Sol·licitar al Govern de l'Estat l'adopció d'un projecte de llei" en comptes de "Sol·licitar al Govern l'adopció d'un projecte de llei", o la Disposició addicional sisena, apartat 1, que diu "Una llei de les Corts Generals regularà el règim especial balear que reconeixerà el dret específic i diferencial de la seva insularitat", on el terme "dret" s'hauria de substituir pel terme "fet".

² Publica el text revisat de l'Estatut aprovat per Llei orgànica 2/1983, de 25 de febrer

suposar l'establiment d'un sistema d'autogovern i la consolidació del principi de cooperació entre els pobles que formen la comunitat insular. Aquesta llei, al llarg de 23 anys, ha sofert dues modificacions que han dotat la nostra autonomia d'un major contingut de competències i han acomodat les nostres institucions d'autogovern a la nova realitat espanyola i europea.

La positiva evolució de l'autogovern així com l'augment de la població i un major aprofundiment en el reconeixement del fet insular, juntament amb una tendència generalitzada cap a una major descentralització de l'Estat espanyol, demanen una adequació de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears per donar una millor resposta a les noves necessitats dels ciutadans.

Així mateix, el sentiment i la idiosincràsia illencs han donat un major protagonisme a cada una de les illes i dels seus respectius consells insulars alhora que s'apuntava com un desig generalitzat el fet que Formentera gaudís del seu propi consell insular que gestionàs, des de la mateixa illa, la seva administració insular.

Per tots aquests motius els diputats sotasignats presenten la següent Proposta de reforma de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears:

Article únic.

Es modifica l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears, aprovat mitjançant Llei orgànica 2/1983, de 25 de febrer, i es dóna una nova redacció al seu preàmbul, a determinats articles, a determinades disposicions addicionals i transitòries, a les denominacions de tots els seus articles, d'alguns dels seus capítols i títols i de totes les seves disposicions addicionals i transitòries; i s'incorporen, així mateix, determinats articles, capítols, títols i disposicions addicionals i transitòries i es tornen a enumerar tots els títols, els capítols, els articles i les disposicions addicionals i transitòries, de tal manera que el text de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears esmentat és del tenor següent:

PREÀMBUL

Al llarg de la seva història, les Illes Balears han forjat la seva identitat amb les aportacions i energies de moltes generacions, tradicions i cultures, que han convergit en aquesta terra d'acollida. Així, les Illes Balears, per la confluència d'una multiplicitat de pobles i de civilitzacions, al llarg de la seva història, s'han conformat en una societat dinàmica, amb un patrimoni cultural i social, tangible i intangible, singular entre totes les cultures del Mediterrani i del món; fonamentat, en la seva més íntima profunditat, en uns valors universals incloents i no excloents.

Durant segles, el poble de les Illes ha mantingut constant aquesta vocació i, a la darrera etapa del segle XX, va exercir el seu dret a l'autonomia d'acord amb la Constitució espanyola vigent.

Actualment, els pobles de les Illes, hereus d'unes tradicions fonamentades sobre la base dels principis irrenunciables d'igualtat, democràcia i convivència pacífica i justa, continuen proclamant aquests valors, com a expressió dels valors superiors de la seva vida col·lectiva.

I en aquest sentit, la nacionalitat històrica que formen les illes de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera vol retre homenatge a tots els seus fills que, al llarg de tots els temps, llunyans i propers, han treballat per mantenir la identitat del nostre poble, la qual cosa ens ha permès assolir les fites actuals, gràcies a ells.

Ara, al cap d'uns anys d'aquesta darrera etapa autonòmica, amb diferents modificacions que han permès avançar en el nostre autogovern, és hora de fer una passa més i definir un nou marc de convivència que ens permeti afrontar el nostre futur amb il·lusió.

Així, les Illes Balears, mitjançant el seu Estatut, pretenen continuar en el seu procés col·lectiu d'avançar cap el seu autogovern en el marc de l'Estat espanyol i la Unió Europea, d'acord amb el valor suprem: el sistema democràtic que s'inspira en la llibertat, la justícia, la pau, la igualtat i la defensa dels drets humans, així com la solidaritat entre tots els pobles.

D'aquesta manera, l'Estatut declara que:

Les Illes Balears són una comunitat de persones lliures i per a persones lliures, on cada persona pot viure i expressar identitats diverses, amb esperit decidit de cohesió, fonamentat en el respecte a la dignitat de totes i cadascuna de les persones.

L'aportació de tots els habitants de les Illes ens configura com una societat integradora, on l'esforç és un valor, i la capacitat innovadora i emprenedora s'ha d'impulsar i ha de continuar formant part del nostre tarannà, de sempre.

La llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, i la nostra cultura i tradicions són uns elements

identificadors de la nostra societat i, en conseqüència, són elements vertebradors de la nostra identitat.

L'Estatut empara la insularitat del territori de la comunitat autònoma com a fet diferencial i mereixedor de protecció especial.

Per avançar cap a una societat moderna és imprescindible aprofundir, i continuar apostant-hi, en valors de cohesió social, pau i justícia, desenvolupament sostenible, protecció del territori, i la igualtat de drets, especialment la igualtat entre homes i dones.

Per tot això, el Parlament de les Illes Balears, recollint el sentiment majoritari de tota la ciutadania, i en exercici del seu dret per aprofundir en el sistema autonòmic, proposa, i les Corts Generals l'aproven, el present text articulat de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears.

TÍTOL I

Disposicions generals

Article 1. *Illes Balears.*

1. La nacionalitat històrica que formen les illes de Mallorca, de Menorca, d'Eivissa i de Formentera, com a expressió de la seva voluntat col·lectiva i en l'exercici del dret a l'autogovern que la Constitució reconeix a les nacionalitats i les regions, es constitueix en comunitat autònoma dins el marc de la pròpia Constitució i del present Estatut.
2. La denominació de la comunitat autònoma és Illes Balears.

Article 2. *El territori.*

El territori de la comunitat autònoma de les Illes Balears és el format pel de les illes de Mallorca, Menorca, Eivissa, Formentera i Cabrera i pel de les altres illes menors adjacents.

Article 3. *Insularitat.*

1. L'Estatut empara la insularitat del territori de la comunitat autònoma com a fet diferencial i mereixedor de protecció especial.
2. Els poders públics, de conformitat amb el que estableix la Constitució, garanteixen la realització efectiva de totes les mesures necessàries per evitar que del fet diferencial es puguin derivar desequilibris econòmics o de qualsevol altre tipus que vulnerin el principi de solidaritat entre totes les comunitats autònomes.

Article 4. *La llengua pròpia.*

1. La llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, tindrà, juntament amb la castellana, el caràcter d'idioma oficial.
2. Tots tenen el dret de conèixer-la i d'usar-la, i ningú no podrà ser discriminat per causa de l'idioma.
3. Les institucions de les Illes Balears garantiran l'ús normal i oficial dels dos idiomes, prendran les mesures necessàries per assegurar-ne el coneixement i crearan les condicions que permetin arribar a la igualtat plena de les dues llengües quant als drets dels ciutadans de les Illes Balears.

Article 5. *Els territoris amb vincles lingüístics i culturals amb les Illes Balears.*

El Govern ha de promoure la comunicació, l'intercanvi cultural i la cooperació amb les comunitats i els territoris, pertanyents o no a l'Estat espanyol, que tenen vincles lingüístics i culturals amb les Illes Balears. A aquests efectes, el Govern de les Illes Balears i l'Estat, d'acord amb les seves respectives competències, podran subscriure convenis, tractats i altres instruments de col·laboració.

Article 6. *Els símbols de les Illes Balears.*

1. La bandera de les Illes Balears, integrada per símbols distintius legitimats històricament, serà constituïda per quatre barres roges horitzontals sobre fons groc, amb un quarter situat a la part superior esquerra de fons morat i amb un castell blanc de cinc torres enmig.

2. Cada illa podrà tenir la seva bandera, el seu dia de celebració i els seus símbols distintius propis, per acord del consell insular respectiu.
3. La diada de les Illes Balears és l'1 de març.

Article 7. *Capital de les Illes Balears.*

La capital de les Illes Balears és la ciutat de Palma, que és la seu permanent del Parlament, de la Presidència del Govern i del Govern, sens perjudici que el Parlament i el Govern es puguin reunir en altres llocs de les Illes Balears, d'acord amb el que estableixen, respectivament, el Reglament del Parlament i la llei.

Article 8. *L'organització territorial.*

1. La comunitat autònoma articula la seva organització territorial en illes i en municipis. Les institucions de govern de les illes són els consells insulars, i les dels municipis, els ajuntaments.
2. Aquesta organització serà regulada, en el marc de la legislació bàsica de l'Estat, per llei del Parlament de les Illes Balears, d'acord amb aquest Estatut i amb els principis d'eficàcia, jerarquia, descentralització, desconcentració, delegació i coordinació entre els organismes administratius i d'autonomia en els àmbits respectius.

Article 9. *La condició política dels illencs.*

1. Als efectes d'aquest Estatut, tenen la condició política de ciutadans de la comunitat autònoma els espanyols que, d'acord amb les lleis generals de l'Estat, tinguin veïnatge administratiu a qualsevol dels municipis de les Illes Balears.
2. Gaudeixen dels drets polítics definits en aquest Estatut els ciutadans espanyols residents a l'estranger que hagin tingut el darrer veïnatge administratiu a les Illes Balears i acreditin aquesta condició en el consolat d'Espanya corresponent. Gaudeixen també d'aquests drets els seus descendents inscrits com a espanyols, si ho sol·liciten, en la forma que determini la llei de l'Estat.
3. Els estrangers que, tenint veïnatge a qualsevol dels municipis de les Illes Balears, adquireixin la nacionalitat espanyola queden subjectes al dret civil de les Illes Balears llevat del cas que hi manifestin voluntat en sentit contrari.

Article 10. *Les disposicions dels poders públics de les Illes Balears.*

Les normes, les disposicions i el dret civil de la comunitat autònoma tenen eficàcia territorial, sense perjudici de les normes per resoldre els conflictes de lleis i de les excepcions que puguin establir-se en cada matèria.

Article 11. *Comunitats illenques fora del territori.*

1. Les comunitats balears establertes fora del territori de la comunitat autònoma podran sol·licitar com a tals el reconeixement de la seva personalitat d'origen, entesa com el dret a col·laborar en la vida social i cultural de les illes i a compartir-la. Una llei del Parlament de les Illes Balears regularà, sense perjudici de les competències de l'Estat, l'abast i el contingut del reconeixement esmentat que en cap cas no comportarà la concessió de drets polítics.
2. La Comunitat Autònoma podrà sol·licitar a l'Estat espanyol que, per tal de facilitar la disposició anterior, subscriuï, quan així pertoqui, els tractats internacionals pertinents.

Article 12. *Principis rectors de l'activitat pública.*

1. La Comunitat Autònoma fonamenta el dret a l'autogovern en els valors del respecte a la dignitat humana, la llibertat, la igualtat, la justícia, la pau i els drets humans.
2. Aquest Estatut reafirma, en el marc de les competències de la Comunitat Autònoma, els drets fonamentals que emanen de la Constitució, de la Carta dels Drets Fonamentals de la Unió Europea, del Conveni Europeu per a la Protecció dels Drets Humans i de les Llibertats Fonamentals i dels tractats i els acords sobre la matèria ratificats per l'Estat.
3. Les institucions pròpies de la comunitat autònoma de les Illes Balears, per complir les finalitats que els són pròpies i en el marc de les competències que els atribueix aquest Estatut, han de promoure, com a principis rectors de la política econòmica i social, el desenvolupament

sostenible encaminat a la plena ocupació, la cohesió social i el progrés científic i tècnic de manera que assegurí a tota la ciutadania l'accés als serveis públics i el dret a la salut, l'educació, l'habitatge, la protecció social, l'esplai i la cultura.

4. Les institucions pròpies han d'orientar la funció del poder públic en el sentit de consolidar i desenvolupar les característiques de nacionalitat comuna dels pobles de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera, així com les peculiaritats de cada illa com a vincle de solidaritat entre si.

TÍTOL II

Dels drets, els deures i les llibertats dels ciutadans de les Illes Balears

Article 13. *Drets, deures i llibertats reconeguts als ciutadans de les Illes Balears.*

1. Els ciutadans de les Illes Balears, com a ciutadans espanyols i europeus, són titulars dels drets, deures i llibertats reconeguts a la Constitució, a l'ordenament de la Unió Europea i als instruments internacionals de protecció dels drets humans, individuals i col·lectius: en particular, a la Declaració de Drets Humans, als pactes internacionals de drets civils i polítics i de drets econòmics, socials i culturals; a la Convenció Europea de Drets de l'Home i Llibertats Fonamentals i a la Carta Social Europea.
2. Els poders públics de la comunitat autònoma de les Illes Balears estan vinculats per aquests drets i llibertats i vetllaran per la seva protecció i respecte, així com pel compliment dels deures.
3. Els drets i els principis del present títol no suposaran una alteració del règim de distribució de competències, ni la creació de títols competencials nous o la modificació dels ja existents. Cap de les disposicions d'aquest títol no pot ser desenvolupada, aplicada o interpretada de forma que redueixi o limiti els drets fonamentals reconeguts per la Constitució i pels tractats i convenis internacionals ratificats per Espanya.

Article 14. *Drets en relació amb les administracions públiques.*

1. Sense perjudici del que disposa la legislació bàsica de l'Estat, una llei del Parlament de les Illes Balears regularà el dret a una bona administració i a l'accés als arxius i registres administratius de les institucions i administracions públiques de les Illes Balears.
2. Tots els ciutadans tenen dret que les administracions públiques de les Illes Balears tractin els seus assumptes de forma objectiva i imparcial i en un termini raonable, a gaudir de serveis públics de qualitat, com també a accedir a la funció pública en condicions d'igualtat i segons els principis constitucionals de mèrit i capacitat.
3. Els ciutadans de les Illes Balears tindran dret a dirigir-se a l'Administració de la Comunitat Autònoma en qualsevol de les seves dues llengües oficials i a rebre resposta en la mateixa llengua utilitzada.
4. En l'àmbit de les seves competències, la Comunitat Autònoma garantirà la qualitat dels serveis de l'Administració de justícia, l'atenció a les víctimes i l'accés a la justícia gratuïta.
5. Les administracions públiques de les Illes Balears garantirán polítiques de protecció i defensa de consumidors i usuaris i de les associacions d'aquests, així com del seu dret a ser informats i a intervenir, directament o a través dels seus representants, davant les administracions públiques de les Illes Balears d'acord amb la legislació de l'Estat i les lleis del Parlament.

Article 15. *Drets de participació.*

1. Tots els ciutadans de les Illes Balears tenen dret a participar de forma individual o col·lectiva en la vida política, econòmica, cultural i social de la comunitat autònoma. Els poders públics promouran la participació dels agents econòmics i socials del conjunt de la societat civil en els assumptes públics.
2. Els ciutadans de les Illes Balears tenen el dret a participar en condicions d'igualtat en els assumptes públics, directament o per mitjà de representants, en els termes que estableixen la Constitució, aquest Estatut i les lleis. Aquest dret comprèn:
 - a) El dret a elegir els membres dels òrgans representatius de la comunitat autònoma i a concórrer-hi com a candidat.

b) El dret a promoure i presentar iniciatives legislatives davant el Parlament de les Illes Balears i a participar en l'elaboració de lleis, directament o mitjançant entitats associatives, en els termes que estableixi la llei.

c) El dret a promoure la convocatòria de consultes populars pel Govern de les Illes Balears, els consells insulars o els ajuntaments en els termes que estableixin la Constitució espanyola i les lleis.

d) El dret de petició individual i col·lectiva en els termes que estableixin les lleis de l'Estat.

Article 16. Drets socials.

1. Els poders públics de les Illes Balears defensaran i promouran els drets socials dels ciutadans de les Illes Balears, que representen un àmbit inseparable del respecte dels valors i drets universals de les persones i que constitueixen un dels fonaments cívics del progrés econòmic, cultural i tecnològic de la comunitat autònoma.
2. Mitjançant una llei del Parlament s'elaborarà la Carta de Drets Socials de la comunitat autònoma de les Illes Balears, com a expressió de l'espai cívic de convivència social dels ciutadans de les Illes Balears, que contindrà el conjunt de principis, drets i directrius que informen l'actuació pública de les administracions públiques de les Illes Balears en l'àmbit de la política social.
3. En tot cas, l'actuació de les administracions públiques de les Illes Balears s'haurà de centrar primordialment en els àmbits següents: la defensa integral de la família; els drets de les parelles estables; la protecció específica i la tutela social del menor; la no-discriminació i els drets de les persones dependents i de les seves famílies a la igualtat d'oportunitats, la seva participació i protecció, a la integració i a l'accessibilitat universal en qualsevol àmbit de la vida pública, social, educativa i econòmica; la protecció i l'atenció integral de les persones majors per a la promoció de la seva autonomia personal i de l'envelliment actiu que els permeti una vida digna i independent i el seu benestar social i individual; l'articulació de polítiques que garanteixin la participació de la joventut en el desenvolupament polític, social, econòmic i cultural; l'assistència social a les persones que pateixin marginació o exclusió social; la igualtat de drets d'homes i dones en tots els àmbits, en particular en matèria d'ocupació i treball; la protecció social contra la violència, especialment la violència de gènere; els drets i l'atenció social dels immigrants amb residència permanent a la comunitat autònoma de les Illes Balears.
4. Les administracions públiques, en el marc de les seves competències respectives, promouran les condicions necessàries perquè els drets socials dels ciutadans de les Illes Balears i dels grups i col·lectius en què s'integren siguin objecte d'una aplicació real i efectiva.

Article 17. No-discriminació per raó de sexe.

1. Totes les dones i homes tenen el dret al lliure desenvolupament de la seva personalitat i capacitat personal, i a viure amb dignitat, seguretat i autonomia.
2. Les administracions públiques, segons la Carta de Drets Socials, vetllaran en tot cas perquè les dones i els homes puguin participar plenament en la vida laboral, social, familiar i política sense discriminacions de cap tipus i garantiran que ho facin en igualtat de condicions. A aquests efectes es garantirà la conciliació de la vida familiar i laboral.
3. Totes les persones tenen dret a no ser discriminades per raó de la seva orientació sexual.

Article 18. Drets en l'àmbit cultural i en relació amb la identitat del poble de les Illes Balears i amb la creativitat.

1. Totes les persones tenen dret a accedir en condicions d'igualtat a la cultura, a la protecció i la defensa de la creativitat artística, científica i tècnica, tant individual com col·lectiva.
Els poders públics procuraran la protecció i la defensa de la creativitat en la forma que determinin les lleis.
2. Totes les persones tenen dret que els poders públics promoguin la seva integració cultural.
3. Els poders públics de les Illes Balears vetllaran per la protecció i la defensa de la identitat i els valors i interessos del poble de les Illes Balears i el respecte a la diversitat cultural de la comunitat autònoma i el seu patrimoni històric.

Article 19. Drets en relació amb les persones dependents.

1. Les administracions públiques de les Illes Balears, segons la Carta de Drets Socials, garantirán en tot cas a tota persona dependent el dret a les prestacions públiques necessàries per a assegurar la seva autonomia personal, la seva integració socioprofessional i la seva participació en la vida social de la comunitat.
2. Les administracions públiques de les Illes Balears procuraran a les persones dependents la seva integració per mitjà d'una política d'igualtat d'oportunitats, desenvolupant mesures d'acció positiva, i garantirán l'accessibilitat espacial de les instal·lacions, els edificis i els serveis públics.
3. Les administracions públiques de les Illes Balears garantirán l'ús de la llengua de signes pròpia de les persones sordes, que haurà de ser objecte d'ensenyament, protecció i respecte.

Article 20. Catàstrofes.

Els poders públics vetllaran pels drets i les necessitats de les persones que hagin patit danys causats per catàstrofes.

Article 21. Pobresa i inserció social.

A fi de combatre la pobresa i facilitar la inserció social, els poders de les Illes Balears garanteixen el dret dels ciutadans de les Illes Balears en estat de necessitat a la solidaritat i a una renda mínima d'inserció en els termes prevists en la llei.

Article 22. Dret a l'accés a un habitatge digne.

Les administracions públiques de les Illes Balears garantirán el dret d'accés a un habitatge digne dels ciutadans de les Illes Balears. Per llei es regularan les ajudes per promoure aquest dret, especialment en favor dels joves, de les persones sense mitjans, de les dones maltractades, de les persones dependents i d'aquelles altres en el qual cas estiguin justificades les ajudes.

Article 23. Medi ambient.

1. Tota persona té dret a gaudir d'una vida i un medi ambient segur i sa. Les administracions públiques de les Illes Balears, en l'àmbit de les seves competències, protegiran el medi ambient i impulsaran un model de desenvolupament equitatiu, territorialment equilibrat i sostenible.
2. Els poders públics de la comunitat autònoma han de vetllar per la defensa i la protecció de la naturalesa, del territori, del medi ambient i del paisatge. Han d'establir polítiques de gestió, ordenació i millora de la seva qualitat harmonitzant-les amb les transformacions que es produeixen per l'evolució social, econòmica i ambiental. Així mateix, la Comunitat Autònoma ha de cooperar amb les instàncies nacionals i internacionals en l'avaluació i en les iniciatives relacionades amb el medi ambient i el clima.
3. Les administracions públiques de les Illes Balears promouran polítiques d'equilibri territorial entre les zones costaneres i les de l'interior.

Article 24. Activitat turística i sector primari.

1. Els poders públics de la comunitat autònoma han de reconèixer l'activitat turística com a element econòmic estratègic de les Illes Balears. El foment i l'ordenació de l'activitat turística s'han de dur a terme amb l'objectiu de fer-la compatible amb el respecte al medi ambient, al patrimoni cultural i al territori, així com amb l'impuls de polítiques generals i sectorials de foment i ordenació econòmica que tinguin com a finalitat afavorir el creixement econòmic a mitjà i a llarg termini.
2. Des del reconeixement social i cultural del sector primari de les Illes Balears i de la seva important labor en l'activitat productiva, en el manteniment del paisatge, del territori, del medi ambient, de la cultura, de les tradicions i els costums més definitoris de la identitat balear, les administracions públiques de les Illes Balears adoptaran les mesures polítiques, jurídiques i legislatives que garanteixin els drets d'aquest sector i dels seus agricultors i ramaders en el seu desenvolupament i protecció.

Article 25. *Salut.*

1. Es garanteix el dret a la prevenció i la protecció de la salut mitjançant un sistema sanitari públic de caràcter universal.
2. Totes les persones en relació amb els serveis sanitaris tenen dret a ser informades sobre els serveis a què poden accedir i els requisits necessaris per a usar-los i sobre els tractaments mèdics i els seus riscos, abans que els siguin aplicats; a donar el consentiment per a qualsevol intervenció; a accedir a la història clínica pròpia i a la confidencialitat de les dades relatives a la salut pròpia, en els termes que estableixen les lleis.
3. Totes les persones en relació amb els serveis sanitaris tenen dret al coneixement i a l'exigència de compliment d'un termini màxim perquè els sigui aplicat un tractament; a ser informades de tots els drets que les assisteixen i a no patir cap tractament o pràctica degradant.
4. Totes les persones tenen dret a un tractament del dolor adequat i a cures pal·liatives, com també a declarar la seva voluntat vital anticipada que s'haurà de respectar en els termes que estableixi la llei.

Article 26. *Educació.*

1. Totes les persones tenen dret a una educació de qualitat i a accedir-hi en condicions d'igualtat.
2. Tots tenen dret a accedir en condicions d'igualtat als centres educatius sostinguts amb fons públics.
3. Es garantirà la gratuïtat de l'ensenyament en els nivells obligatoris i en els altres nivells que s'estableixin per llei.
4. Totes les persones amb necessitats educatives especials per raons de malaltia o discapacitat tenen dret a accedir a una educació adaptada.
5. Totes les persones tenen dret a accedir a la formació professional i a l'educació permanent en els termes que estableixi la llei.
6. Els membres de la comunitat educativa tenen dret a participar en els assumptes escolars i universitaris en els termes establerts per la llei.

Article 27. *Drets relatius a l'ocupació i al treball.*

1. En l'àmbit de les seves competències, les administracions públiques de les Illes Balears impulsaran la formació permanent, l'accés gratuït als serveis públics d'ocupació i a l'ocupació estable i de qualitat en la qual es garanteixin la seguretat, la dignitat i la salut en el treball.
2. Es proclama el valor de la concertació i del diàleg social com a instrument indispensable de cohesió social, i del paper institucional que en tal resultat tenen els interlocutors socials més representatius; per això es reconeixen als que compleixin les condicions previstes a l'ordenament jurídic les facultats i prerrogatives institucionals que tenen assignades i la seva ineludible participació en la vida administrativa pública, ja que amb això contribueixen a la satisfacció dels interessos generals mitjançant l'exercici de la seva funció.

Article 28. *Dades personals i fitxers.*

Totes les persones tenen dret a l'accés, la protecció, la correcció i la cancel·lació de les seves dades personals que figurin als fitxers de titularitat de les administracions públiques de la comunitat autònoma i dels ens o organismes de qualsevol classe, vinculats o dependents d'aquestes.

Article 29. *Noves tecnologies i societat de la informació.*

En l'àmbit de les seves competències, els poders públics de les Illes Balears impulsaran l'accés a les noves tecnologies, a la plena integració a la societat de la informació i a la incorporació dels processos d'innovació.

TÍTOL III

De les competències de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears

Article 30. Competències exclusives.

La Comunitat Autònoma té la competència exclusiva en les matèries següents, sens perjudici del que disposa l'article 149.1 de la Constitució:

1. Organització, règim i funcionament de les seves institucions pròpies en el marc d'aquest Estatut.
2. Alteracions dels termes municipals i denominació oficial dels municipis i topònims.
3. Ordenació del territori, incloent-hi el litoral, l'urbanisme i l'habitatge.
4. Obres públiques dins el territori de la comunitat autònoma que no siguin d'interès general de l'Estat.
5. Ferrocarrils, carreteres i camins. El transport fet per aquests mitjans, per cable i per canonada. Ports, aeroports i heliports no qualificats d'interès general per l'Estat, i ports de refugi, ports, aeroports i heliports esportius.
6. Transport marítim, exclusivament entre ports o punts de la comunitat autònoma, sense connexió amb altres ports o punts d'altres àmbits territorials.
7. Centres de contractació i terminals de càrrega en matèria de transports. Delimitació de les zones de servei dels ports i aeroports assenyalats a l'apartat 5 d'aquest mateix article.
8. Règim d'aigües i aprofitaments hidràulics, canals i regadius. Aigües minerals i termals. Ordenació i concessió de recursos i aprofitaments hidràulics. Mesures ordinàries i extraordinàries per garantir el subministrament. Participació dels usuaris.
9. Monts, aprofitaments forestals, vies pecuàries i pastures. Tractament especial de les zones de muntanya.
10. Agricultura i ramaderia. Qualitat, traçabilitat i condicions dels productes agrícoles i ramaders i dels productes alimentaris que se'n deriven. L'exercici d'aquestes competències es farà d'acord amb l'ordenació general de l'economia.
11. Turisme. Ordenació i planificació del sector turístic. Promoció turística. Informació turística. Oficines de promoció turística a l'exterior. Regulació i classificació de les empreses i dels establiments turístics. Regulació de les línies públiques pròpies de suport i promoció del turisme.
12. Esport i lleure. Foment, planificació i coordinació de les activitats esportives i d'oci. Regulació i declaració d'utilitat pública de les entitats esportives.
13. Joventut. Disseny i aplicació de polítiques, plans i programes destinats a la joventut.
14. Tercera edat.
15. Acció i benestar social. Desenvolupament comunitari i integració. Voluntariat social. Complements de la seguretat social no contributiva. Polítiques de protecció i suport a les persones amb discapacitats físiques, psíquiques i sensorials. Polítiques d'atenció a persones dependents. Polítiques d'atenció a les persones i als col·lectius en situació de pobresa o necessitat social.
16. Protecció social de la família, conciliació de la vida familiar i laboral.
17. Polítiques de gènere.
18. Artesania. Foment de la competitivitat, la capacitat i el desenvolupament de les empreses artesanes. Promoció de productes artesans. Creació de canals de comercialització.
19. Vigilància i protecció dels seus edificis i de les seves instal·lacions. Coordinació i altres facultats en relació amb les policies locals, en els termes que estableixi una llei orgànica.
20. Fires i mercats no internacionals.
21. Foment del desenvolupament econòmic dins el territori de la comunitat autònoma, d'acord amb les bases i la coordinació general de l'activitat econòmica.
22. Pesca i activitats recreatives en aigües interiors, cria i recollida de marisc, aqüicultura.
23. Caça. Regulació, vigilància i aprofitament dels recursos cinegètics.
24. Arxius, biblioteques i museus que no siguin de titularitat estatal. Conservatoris de música, serveis de belles arts, hemeroteques i institucions semblants.
25. Patrimoni monumental, cultural, històric, artístic, arquitectònic, arqueològic, científic i paisatgístic, sense perjudici del que disposa l'article 149.1.28a de la Constitució.
26. Cultura. Activitats artístiques i culturals. Foment i difusió de la creació i la producció teatral, musical, cinematogràfica i audiovisual, literària, de dansa i d'arts combinades, així com la seva difusió nacional i internacional.
27. Conservació, modificació i desenvolupament del dret civil propi de les Illes Balears, inclosa la determinació del seu sistema de fonts, llevat de les regles relatives a l'aplicació i l'eficàcia de les

- normes jurídiques, les relacions jurídicocivils relatives a les formes de matrimoni, l'ordenació dels registres i dels instruments públics, les bases de les obligacions contractuals, les normes per resoldre els conflictes de lleis i la determinació de les fonts del dret de competència estatal.
28. Ordenació de la hisenda de la Comunitat Autònoma, d'acord amb el que estableix aquest Estatut.
 29. Casinos, jocs i apostes, amb exclusió de les apostes mútues esportives benèfiques.
 30. Cooperatives, pòsits i mutualitats de previsió social complementàries o alternatives al sistema de la Seguretat Social, sense perjudici de la legislació mercantil.
 31. Espectacles i activitats recreatives.
 32. Estadístiques d'interès per a la comunitat autònoma. Organització i gestió d'un sistema estadístic propi.
 33. Fundacions i associacions que desenvolupin principalment les seves funcions a les Illes Balears, respectant la reserva de llei orgànica.
 34. Indústria, sense perjudici del que determinin les normes de l'Estat per raons de seguretat, sanitàries o d'interès militar i les normes relacionades amb les indústries subjectes a la legislació de mines, hidrocarburs o energia nuclear. L'exercici de la competència es farà d'acord amb les bases i l'ordenació de l'activitat econòmica general. Seguretat de les instal·lacions, dels processos i dels productes industrials.
 35. Instal·lacions de producció, distribució i transport d'energia, quan el transport no surti de la comunitat i el seu aprofitament no afecti una altra comunitat autònoma, respectant el que estableix el núm. 25 de l'apartat 1 de l'article 149 de la Constitució.
 36. Procediment administratiu derivat de les especialitats de l'organització pròpia.
 37. Publicitat, sense perjudici de la legislació mercantil.
 38. Servei meteorològic de la comunitat autònoma.
 39. Protecció de menors.
 40. Establiments de borses de valors i establiment i regulació de centres de contractació de mercaderies situats o que operin en el territori de la comunitat autònoma, de conformitat amb la legislació mercantil.
 41. Caixes d'estalvi i institucions de crèdit cooperatiu públic i territorial, respectant el que estableixi l'Estat en exercici de les competències que li atribueix l'article 149.1.11 i 149.1.13 de la Constitució.
 42. Comerç interior, sense perjudici del que disposen els articles 38, 131 i els números 11 i 13 de l'apartat 1 de l'article 149 de la Constitució. Ordenació de l'activitat comercial. Regulació dels calendaris i horaris comercials amb respecte al principi d'unitat de mercat. Modalitats de venda, sense perjudici de la legislació mercantil. Defensa de la competència en l'àmbit autonòmic, sense perjudici de la legislació estatal i europea. Condicions per exercir l'activitat comercial i l'establiment de les normes de qualitat en matèria de comerç. Promoció de la competència en l'àmbit autonòmic, sense perjudici de la legislació estatal i europea i establiment i regulació dels òrgans de defensa de la competència de la Comunitat Autònoma.
 43. Denominacions d'origen i altres indicacions de procedència relatives als productes de la comunitat autònoma.
 44. Recerca, innovació i desenvolupament científic i tècnic. Establiment de línies pròpies d'investigació i seguiment, control i evolució dels projectes.
 45. Organització local, respectant el que preveuen els articles 140, 141 i 149.1.18a de la Constitució.
 46. Protecció del medi ambient, ecologia i espais naturals protegits, sense perjudici de la legislació bàsica de l'Estat. Normes addicionals de protecció. Espais naturals protegits. Ecologia.
 47. Defensa dels consumidors i dels usuaris, en el marc de les bases i l'ordenació de l'activitat econòmica general i en el marc de les bases i la coordinació general de la sanitat, en els termes del que disposen els articles 38, 131 i els números 11, 13 i 16 de l'apartat 1 de l'article 149 de la Constitució. Regulació i foment de les associacions de consumidors i usuaris. Regulació dels procediments de mediació.
 48. Organització, funcionament i control dels centres sanitaris públics i dels serveis de salut. Planificació dels recursos sanitaris. Coordinació de la sanitat privada amb el sistema sanitari públic. Promoció de la salut a tots els àmbits, en el marc de les bases i la coordinació general de la sanitat. Ordenació farmacèutica, en el marc del que disposa el número 16, apartat 1, de l'article 149 de la Constitució.
 49. Integració social i econòmica de l'immigrant.

50. Pesca marítima a les aigües de les Illes Balears.
51. Béns de domini públic i patrimonials de la seva titularitat.

Article 31. Competències de desenvolupament legislatiu i execució.

En el marc de la legislació bàsica de l'Estat, corresponen a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears el desenvolupament legislatiu i l'execució de les matèries següents:

1. Règim jurídic i sistema de responsabilitat de l'Administració de la Comunitat Autònoma.
2. Normes processals derivades de les peculiaritats del dret substantiu de les Illes Balears.
3. Estatut dels funcionaris de l'Administració de la Comunitat Autònoma i de l'Administració local.
4. Salut i sanitat. Formació sanitària especialitzada. Sanitat vegetal i animal.
5. Contractes i concessions administratives a l'àmbit substantiu de competències de la Comunitat Autònoma.
6. Ordenació i planificació de l'activitat econòmica de les Illes Balears.
7. Mitjans de comunicació social.
8. Ordenació del sector pesquer.
9. Corporacions de dret públic, representatives d'interessos econòmics i professionals.
10. Sistemes de consultes populars a l'àmbit de les Illes Balears, de conformitat amb les lleis a què fan referència l'apartat 3 de l'article 92 i el núm. 32 de l'apartat 1 de l'article 149 de la Constitució.
11. Protecció civil. Emergències.
12. Seguretat social, exceptuant les normes que configuren el seu règim econòmic.
13. Règim local.
14. La protecció de dades de caràcter personal respecte dels fitxers de titularitat de les administracions públiques de la comunitat autònoma i els ens o organismes de qualsevol classe vinculats o dependents d'aquestes.
15. Règim miner i energètic.
16. Agències de transports. Lloguer de vehicles.
17. Activitats classificades.

Article 32. Competències executives.

Correspon a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, en els termes que estableixin les lleis i normes reglamentàries que, en desenvolupament de la seva legislació, dicti l'Estat, la funció executiva en les matèries següents:

1. Expropiació forçosa.
2. Ordenació del transport de viatgers i mercaderies que tinguin l'origen i la destinació dins el territori de la comunitat autònoma, sense perjudici de l'execució directa que se'n reservi l'Administració general de l'Estat.
3. Fires internacionals.
4. Règim econòmic de la Seguretat Social respectant els principis d'unitat economicopatrimonial i seguretat financera de la Seguretat Social.
5. Gestió de museus, biblioteques i arxius de titularitat estatal que no es reservi l'Estat. Els termes de la gestió es fixaran mitjançant convenis.
6. Pesos i mesures. Contrast de metalls.
7. Plans establerts per l'Estat per a la implantació o la reestructuració de sectors econòmics.
8. Productes farmacèutics.
9. Propietat industrial.
10. Propietat intel·lectual.
11. Legislació laboral. Formació professional contínua.
12. Salvament marítim.
13. Crèdit, banca i assegurances.
14. Sector públic estatal en l'àmbit territorial de la comunitat autònoma, la qual participarà en les activitats que corresponguin.
15. Ports i aeroports amb qualificació d'interès general, quan l'Estat no se'n reservi la gestió. La Comunitat Autònoma pot participar en la gestió d'aquests ports i aeroports de conformitat amb el que preveuen les lleis de l'Estat.

16. Abocaments industrials i contaminats a les aigües territorials de l'Estat corresponents al litoral de les Illes Balears.
17. La gestió del domini públic marítimoterrestre, respectant el règim general del domini públic, especialment en allò relatiu a la concessió d'autoritzacions; l'execució d'obres i actuacions al litoral que no siguin d'interès general; la policia administrativa a la zona de domini públic marítimoterrestre i les concessions i els ancoratges. A aquests efectes, s'entén per domini públic marítimoterrestre el comprès tant per l'àmbit terrestre com per les aigües interiors i la mar territorial.
18. La immigració en els termes prevists a la Constitució i en la legislació de l'Estat.
19. Seguretat privada, quan així ho estableixi la legislació de l'Estat.
20. Defensa de la competència en l'àmbit autonòmic, en els termes establerts en la legislació estatal i europea.

Article 33. *Policia de les Illes Balears.*

1. És competència de les Illes Balears la creació i l'organització d'un cos de policia propi en el marc de la legislació estatal.
2. Les funcions de la policia de les Illes Balears es fixen a la seva llei de creació d'acord amb la legislació estatal.

Article 34. *Protecció i foment de la cultura.*

1. La Comunitat Autònoma té competència exclusiva respecte de la protecció i el foment de la cultura autòctona i del llegat històric de les Illes Balears.
2. En el desenvolupament d'aquesta competència, podrà crear els organismes adequats.

Article 35. *Ensenyament de la llengua pròpia.*

La Comunitat Autònoma té competència exclusiva per a l'ensenyament de la llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, d'acord amb la tradició literària autòctona. Normalitzar-la serà un objectiu dels poders públics de la comunitat autònoma. Les modalitats insulars del català, de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera, seran objecte d'estudi i protecció, sense perjudici de la unitat de la llengua.

La institució oficial consultiva per a tot el que es refereix a la llengua catalana serà la Universitat de les Illes Balears. La Comunitat Autònoma de les Illes Balears podrà participar a una institució adreçada a salvaguardar la unitat lingüística, formada per totes les comunitats que reconguin la cooficialitat de la llengua catalana.

Article 36. *Ensenyament.*

D'acord amb el que disposa l'article 27 i el núm. 30 de l'apartat 1 de l'article 149 de la Constitució en matèria d'ensenyament, correspon a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears:

1. En matèria d'ensenyament no universitari, la competència exclusiva en la creació, l'organització i el règim dels centres públics; règim de beques i ajudes amb fons propis, la formació i el perfeccionament del personal docent; serveis educatius i activitats extraescolars complementàries amb relació als centres públics i privats sostinguts amb fons públics, en col·laboració amb els òrgans de participació dels pares i les mares dels alumnes d'aquests.
2. Correspon a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears la competència de desenvolupament legislatiu i d'execució de l'ensenyament en tota la seva extensió, nivells i graus, modalitats i especialitats.
3. En matèria d'ensenyament no universitari, la competència executiva sobre l'expedició i l'homologació dels títols acadèmics i professionals estatals.
4. En matèria d'ensenyament universitari, la Comunitat Autònoma de les Illes Balears té competència exclusiva, sens perjudici de l'autonomia universitària, en la programació i la coordinació del sistema universitari, en el finançament propi de les universitats i en la regulació i la gestió del sistema propi de beques i ajudes.

Article 37. *Exercici de les competències de la Comunitat Autònoma.*

L'exercici de totes les competències de la Comunitat Autònoma es realitzarà d'acord amb els termes que es disposen a la Constitució.

Article 38. *Competències inherents al ple exercici.*

En l'àmbit de les competències que al present Estatut se li atribueixen, corresponen a les Illes Balears, a més de les facultats expressament previstes, totes aquelles que resultin inherents al seu ple exercici.

TÍTOL IV

De les institucions de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears

Article 39. *Les institucions.*

El sistema institucional autònom està integrat pel Parlament, el Govern, el president de la comunitat autònoma i els consells insulars de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera sens perjudici de la seva autonomia constitucionalment garantida.

CAPÍTOL I

Del Parlament

Article 40. *Funcions i seu del Parlament.*

1. El Parlament representa el poble de les Illes Balears, exerceix la potestat legislativa, aprova els pressuposts de la Comunitat Autònoma, controla l'acció de govern i exerceix totes les competències que li atribueixen aquest Estatut, les lleis de l'Estat i les del Parlament mateix.
2. El Parlament és inviolable i només podrà ser dissolt en els supòsits prevists en aquest Estatut.
3. La seu del Parlament de les Illes Balears radica a la ciutat de Palma.

Article 41. *Composició i règim electoral.*

1. El Parlament serà format pels diputats del territori autònom, elegits per sufragi universal, igual, lliure, directe i secret, mitjançant un sistema de representació proporcional que assegurarà una adequada representació de totes les zones del territori.
2. La durada del mandat dels diputats serà de quatre anys.
3. Les circumscripcions electorals són les de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera.
4. Una Llei del Parlament, aprovada per majoria qualificada de dos terços, regularà el total de diputats que l'han d'integrar, el nombre de diputats que ha de correspondre elegir a cada una de les circumscripcions electorals i les causes d'inelegibilitat i d'incompatibilitat que els afectin.
5. El Parlament es constituirà dins el termini màxim de trenta dies després de la celebració de les eleccions.

Article 42. *Elegibles.*

Podran ser elegits diputats del Parlament els ciutadans espanyols residents a les Illes Balears i inscrits al cens electoral d'aquestes, sempre que siguin majors d'edat i es trobin en exercici ple dels seus drets civils i polítics.

Article 43. *Electors.*

Seràn electors tots els ciutadans espanyols majors d'edat que figurin al cens electoral de les Illes Balears.

Article 44. *Estatut dels diputats.*

1. Els diputats del Parlament de les Illes Balears no seran vinculats per cap mandat imperatiu i gaudiran, encara que sigui després d'haver-ne cessat el mandat, d'invulnerabilitat per les opinions

manifestades i pels vots emesos en l'exercici del seu càrrec. Durant el seu mandat no podran ser detinguts ni retinguts, llevat del cas de delictes flagrants; en tot cas, pertocarà de decidir-ne la inculpció, l'empresonament, el processament i el judici al Tribunal Superior de Justícia de les Illes Balears. Fora de l'àmbit territorial de la comunitat autònoma, la responsabilitat penal els serà exigible en els mateixos termes davant la Sala Penal del Tribunal Suprem.

2. El vot dels diputats és personal i indelegable.

Article 45. *Organització i funcionament.*

1. El Parlament tindrà un president, una mesa i una diputació permanent. El Reglament en regularà la composició i les regles d'elecció.
2. El Parlament funcionarà en ple i en comissions. Les comissions permanents podran elaborar i aprovar lleis per expressa delegació del Ple, sense perjudici de la facultat d'aquest per reclamar-ne el debat i l'aprovació en qualsevol moment del procés legislatiu. Queden exceptuades d'aquesta delegació les lleis de bases i els pressuposts de la Comunitat Autònoma.
3. El Parlament podrà crear comissions especials d'investigació.
4. El Parlament es reunirà durant vuit mesos a l'any en dos períodes de sessions compresos entre setembre i desembre, el primer, i entre febrer i juny, el segon.
El Parlament es reunirà en sessió extraordinària, a petició del Govern o per acord de la Diputació Permanent o del Ple, a proposta d'una cinquena part dels diputats. La sessió extraordinària es clausurarà quan s'esgoti l'ordre del dia determinat per al qual s'havia convocat.
5. Els acords, tant al Ple, com a les comissions, perquè siguin vàlids, hauran de ser adoptats en sessions convocades reglamentàriament, amb l'assistència de la majoria dels components i per aprovació de la majoria dels presents, excepte en aquells casos en què la llei o el reglament n'exigeixin un quòrum més elevat.
6. El Parlament ha d'establir el reglament propi que regularà els períodes de sessions, el règim i el lloc de les sessions, la formació de grups parlamentaris i la intervenció d'aquests en el procés legislatiu, les funcions de la Junta de Portaveus i altres qüestions necessàries o pertinents per al bon funcionament del Parlament.
L'aprovació i la reforma del Reglament requeriran la majoria absoluta dels components del Parlament.

Article 46. *Diputació Permanent.*

1. El Parlament elegirà una Diputació Permanent, a la qual seran representats tots els grups parlamentaris, en proporció a la importància numèrica respectiva. En serà el president aquell qui ho sigui del Parlament.
2. La Diputació Permanent tindrà per funció vetllar pel poder del Parlament quan aquest no estigui reunit, hagi estat dissolt o n'hagi expirat el mandat. En aquests dos casos darrers, continuarà exercint les seves funcions fins que no es constituirà el nou Parlament, al qual retrà comptes de la gestió realitzada.

Article 47. *Iniciativa de la potestat legislativa.*

1. La iniciativa per a l'exercici de la potestat legislativa pertoca als diputats i al Govern de les Illes.
2. Els consells insulars podran sol·licitar del Govern l'adopció d'un projecte de llei o remetre a la Mesa del Parlament una proposició de llei i delegar davant aquesta cambra un màxim de tres membres encarregats de defensar-la.
3. La iniciativa popular s'exercirà en la forma i en les condicions que la llei establirà.

Article 48. *Potestat legislativa.*

1. El Parlament, mitjançant l'elaboració de lleis, exerceix la potestat legislativa. El Parlament podrà delegar en el Govern de la comunitat autònoma la potestat de dictar normes amb rang de llei, en els mateixos termes i supòsits de delegació prevists a la Constitució. No podran ser objecte de delegació l'aprovació de les lleis que necessiten, per ser aprovades, una majoria especial.
2. Les lleis del Parlament seran promulgades en nom del rei pel president de la comunitat autònoma, el qual n'ordenarà la publicació al Butlletí Oficial de les Illes Balears, en el termini dels quinze dies següents a l'aprovació d'aquestes, així com també al Butlletí Oficial de l'Estat. A

l'efecte de la seva entrada en vigor, regirà la data de publicació al Butlletí Oficial de les Illes Balears. La versió oficial castellana serà la que la Presidència de la comunitat autònoma trametrà.

Article 49. *Decrets llei.*

1. En cas d'extraordinària i urgent necessitat, el Consell de Govern podrà dictar mesures legislatives provisionals en forma de decrets llei, que no podran afectar els drets establerts en aquest Estatut, les matèries objecte de lleis de desenvolupament bàsic de l'Estatut d'autonomia, els pressuposts generals de la Comunitat Autònoma, la reforma de l'Estatut, el règim electoral ni l'ordenament de les institucions bàsiques de la comunitat autònoma de les Illes Balears.
2. Els decrets llei quedaran derogats si en el termini improrrogable de trenta dies subsegüents a la seva promulgació no són convalidats expressament pel Parlament després d'un debat i d'una votació de totalitat.

Durant el termini establert en el paràgraf anterior, el Parlament podrà acordar la tramitació dels decrets llei com a projectes de llei pel procediment d'urgència.

Article 50. *Funcions.*

Correspon també al Parlament:

1. Designar, en aplicació del criteri de representació proporcional, el senador o els senadors que han de representar la comunitat autònoma de les Illes Balears en el Senat, d'acord amb el que estableix l'article 69.5 de la Constitució. Els designats cessaran en el càrrec en els casos prevists a l'ordenament jurídic i, en tot cas, en acabar la legislatura del Parlament de les Illes Balears en la qual foren designats, una vegada que prenguin possessió els nous senadors. En el supòsit de dissolució del Senat, el Parlament de les Illes Balears lliurarà les credencials de la designació dels mateixos senadors, que continuaran el seu mandat fins que acabi la legislatura del Parlament i siguin designats els nous senadors. El senador o senadors designats pel Parlament de les Illes Balears compareixeran davant la comissió parlamentària pertinent a iniciativa pròpia o a requeriment d'un grup parlamentari o d'una cinquena part dels diputats per informar de la seva activitat en el Senat en els termes que estableixi el Reglament del Parlament de les Illes Balears.
2. Remetre proposicions de llei a la Mesa del Congrés dels Diputats i nomenar un màxim de tres diputats encarregats de defensar-les, d'acord amb el que permet l'article 87.2 de la Constitució.
3. Sol·licitar al Govern l'adopció d'un projecte de llei.
4. Interposar el recurs d'inconstitucionalitat davant el Tribunal Constitucional en els casos prevists a la legislació vigent.
5. Fixar les previsions d'ordre polític, social i econòmic que, d'acord amb el que disposa l'apartat 2 de l'article 131 de la Constitució, s'hagin d'adoptar per a l'elaboració de projectes de planificació.
6. Aprovar i decidir transferències o delegacions de competències a favor dels consells insulars i d'altres ens locals de la comunitat autònoma.
7. Examinar i aprovar els comptes de la Comunitat Autònoma, sense perjudici del control que pugui correspondre a d'altres organismes de l'Estat o de la comunitat autònoma.
8. Exercir qualssevol altres competències que li atribueixin aquest Estatut, les lleis de l'Estat i les del mateix Parlament.

Article 51. *Sindicatura de Greuges.*

El Parlament, mitjançant llei, crearà la institució de la Sindicatura de Greuges per a la defensa de les llibertats i dels drets fonamentals dels ciutadans, així com per supervisar i investigar les activitats de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears. El síndic serà elegit pel Parlament, per la majoria favorable de les tres cinquenes parts dels diputats de la Cambra. El síndic actuarà com a alt comissionat del Parlament i li rebrà comptes de la seva activitat. El síndic coordinarà la seva actuació amb el defensor del poble.

Article 52. *Causes d'acabament de la legislatura.*

La legislatura finalitza per expiració del mandat en complir-se quatre anys de la data de les eleccions. Pot finalitzar també, anticipadament, si no té lloc la investidura del president o de la

presidenta de les Illes Balears. Finalitzarà de manera anticipada per dissolució acordada pel president o la presidenta del Govern de les Illes Balears.

Article 53. *Comissió General de Consells Insulars.*

Es crea en el si del Parlament la Comissió General de Consells Insulars, de composició paritària Parlament-consells insulars. Dita comissió elaborarà el seu propi reglament que ha de ser aprovat per les dues terceres parts dels seus membres, i que en regularà la composició, l'organització i les funcions.

CAPÍTOL II

Del president

Article 54. *Elecció del president de les Illes Balears.*

1. El president de les Illes Balears serà elegit pel Parlament d'entre els seus membres, i el rei el nomenarà.
2. El candidat proposat presentarà al Parlament el programa polític del Govern que pretengui formar i, amb debat previ, en sol·licitarà la confiança.
3. Si el Parlament, pel vot de la majoria absoluta dels seus membres, atorga la confiança al candidat, serà nomenat president, d'acord amb el que es preveu a l'apartat 1 d'aquest mateix article.
Si no s'aconsegueix aquesta majoria, la mateixa proposta se sotmetrà a nova votació quaranta-vuit hores després de l'anterior i la confiança serà atorgada per majoria simple.
4. Si en aquestes votacions no s'atorga la confiança del Parlament, se'n tramitaran propostes successives en la forma prevista als apartats anteriors.
5. En el cas que hagin transcorregut seixanta dies a partir de la primera votació per a la investidura i cap candidat no hagi obtingut la confiança del Parlament, aquest quedarà dissolt i es convocaran noves eleccions.

Article 55. *Dissolució del Parlament.*

1. El president del Govern, amb deliberació prèvia del Consell de Govern de les Illes Balears i sota la seva exclusiva responsabilitat, podrà acordar la dissolució del Parlament de les Illes Balears amb anticipació al termini natural de la legislatura.
2. La dissolució s'acordarà per decret, en el qual es convocaran al seu torn eleccions, indicant-ne els requisits exigits a la legislació electoral aplicable.
3. El Parlament de les Illes Balears no es podrà dissoldre quan estigui en tràmit una moció de censura.
4. No procedirà cap nova dissolució abans que hagi transcorregut un any des de l'anterior, excepte en el que es disposa a l'article 54.5 d'aquest Estatut.

Article 56. *Funcions del president o de la presidenta.*

1. El president de les Illes Balears nomena i separa els membres que han de formar el Govern, en dirigeix i coordina l'acció i exerceix la més alta representació de la comunitat autònoma, així com l'ordinària de l'Estat a les Illes Balears.
2. El president podrà delegar temporalment funcions executives i de coordinació en algun dels membres del Govern.
3. El president, amb deliberació prèvia del Consell de Govern, podrà plantejar davant el Parlament la qüestió de confiança sobre el seu programa o sobre una declaració de política general. La confiança es considerarà atorgada quan hi voti a favor la majoria simple.
Si el Parlament li nega la confiança, el president presentarà la seva dimissió davant el Parlament, el president del qual convocarà, en el termini màxim de quinze dies, la sessió plenària per a l'elecció d'un nou president de la comunitat autònoma, d'acord amb el procediment que es preveu a l'article 54 d'aquest Estatut.
4. El president serà políticament responsable davant el Parlament, el qual podrà exigir la responsabilitat del Govern de les Illes Balears mitjançant l'adopció, per majoria absoluta, de la

moció de censura. Aquesta haurà de ser proposada, com a mínim, per un quinze per cent dels diputats i haurà d'incloure un candidat a la Presidència.

5. Si la moció de censura no s'aprova, els que l'hagin firmada no en podran presentar d'altra durant el mateix període de sessions. Si s'aprova, el president i el seu govern cessaran en les seves funcions, i el candidat que s'hi haurà inclòs serà nomenat president pel rei.
6. El president del Govern, havent-ho considerat el Consell de Govern i sota la seva responsabilitat exclusiva, podrà dissoldre anticipadament el Parlament. El decret de dissolució fixarà la data de les eleccions.
7. La responsabilitat penal del president serà exigible en els mateixos termes que s'assenyalen per als diputats del Parlament de les Illes Balears.
8. Una llei del Parlament, aprovada per majoria absoluta, determinarà la forma d'elecció del president, el seu estatut personal i les altres atribucions que li són pròpies.
9. En cas d'absència o malaltia del president, exercirà la representació de les Illes Balears el president del Parlament, sense perjudici que interinament presideixi el Govern un dels seus membres designat pel president.
10. El president no podrà exercir cap altre càrrec públic dins l'àmbit de les Illes Balears.

CAPÍTOL III

Del Govern de les Illes Balears

Article 57. *El Govern i la seva seu.*

1. El Govern de les Illes Balears és l'òrgan col·legiat que exerceix funcions executives i administratives i dirigeix la política general.
2. El Govern és format pel president, els vicepresidents, si n'és el cas, i els consellers.
3. Una llei del Parlament, aprovada per majoria absoluta, establirà l'organització del Govern, les atribucions i l'estatut personal de cada un dels seus components.
4. El Govern respon políticament de manera solidària davant el Parlament, sense perjudici de la responsabilitat directa de cadascun dels seus membres per la seva gestió.
5. La responsabilitat penal dels membres del Govern serà exigible en els mateixos termes que s'estableixin per als diputats del Parlament.
6. La seu del Govern serà la ciutat de Palma, però, amb convocatòria prèvia, podrà reunir-se en qualsevol altre lloc del territori de la comunitat autònoma.
7. Només en l'exercici de les seves competències, el Govern podrà establir organismes, serveis i dependències a qualsevol de les Illes, d'acord amb el que estableix aquest Estatut.
8. El Govern cessa:
 - a) Després de la celebració d'eleccions al Parlament.
 - b) Per dimissió, incapacitat o defunció del seu president.
 - c) Per pèrdua de la confiança del Parlament o per l'adopció d'una moció de censura.

El Govern cessant continuarà en funcions fins a la presa de possessió del nou Govern.

Article 58. *Competències del Govern.*

1. Correspon al Govern de les Illes Balears l'exercici de les competències de la Comunitat Autònoma a què es refereix el títol III del present Estatut, exceptuant les que són pròpies dels consells insulars o els hagin estat transferides, sense perjudici de les competències legislatives que corresponen al Parlament de les Illes Balears.
2. El Govern té la potestat reglamentària en les seves competències i elabora els pressuposts de la Comunitat Autònoma, sens perjudici de l'examen, esmena i aprovació d'aquests pel Parlament. Se li podran atribuir d'altres facultats d'acord amb la llei.
3. En les competències que, d'acord amb aquest Estatut, els consells insulars hagin assumit com a pròpies, el Govern de les Illes Balears podrà establir els principis generals sobre la matèria, garantint l'exercici de la potestat reglamentària per part dels consells insulars.

Article 59. *Presentació de recursos.*

El Govern podrà interposar recurs d'inconstitucionalitat, suscitar conflictes de competència i personar-se davant el Tribunal Constitucional en els supòsits i els termes prevists a la Constitució i a la Llei orgànica del Tribunal Constitucional.

Article 60. *Publicació dels actes del Govern.*

Totes les normes, les disposicions i els actes emanats del Govern i de l'Administració de la Comunitat Autònoma que ho requereixin s'han de publicar al Butlletí Oficial de les Illes Balears.

CAPÍTOL IV

Dels consells insulars

Article 61. *Els consells insulars.*

1. Els consells insulars són les institucions de govern de cada una de les illes i exerceixen el govern, l'administració i la representació de les illes de Mallorca, Menorca, Eivissa, Formentera, així com de les illes que hi són adjacents.
2. Els consells insulars gaudiran d'autonomia en la gestió dels seus interessos d'acord amb la Constitució, aquest Estatut i el que estableixen les lleis del Parlament.
3. Els consells insulars també són institucions de la comunitat autònoma de les Illes Balears.

Article 62. *Organització.*

Els consells insulars establiran la seva organització d'acord amb la Constitució i amb aquest Estatut. Una llei del Parlament en regularà l'organització.

Article 63. *Òrgans.*

1. Els òrgans necessaris dels consells insulars de Mallorca, Menorca i Eivissa són: el Ple, el president i el Consell Executiu. En els termes fixats per la Llei de consells insulars, cada consell insular podrà crear òrgans complementaris dels anteriors.
2. En el cas del Consell Insular de Formentera, que serà integrat pels regidors de l'Ajuntament de Formentera, no serà preceptiva l'existència de consell executiu. La Llei de consells insulars o una llei específica podrà establir, si n'és el cas, singularitats de règim jurídic i d'organització pròpies per al Consell Insular de Formentera.

Article 64. *Composició i règim electoral.*

1. Cada un dels consells insulars de Mallorca, Menorca i Eivissa serà integrat pels consellers elegits a les respectives circumscripcions, per sufragi universal, igual, lliure, directe i secret mitjançant un sistema de representació proporcional respectant el règim electoral general.
2. La durada del mandat dels consellers serà de quatre anys.
3. El càrrec de membre del consell insular és incompatible amb els càrrecs de president de les Illes Balears, de president del Parlament, de membre del Govern i de senador de la comunitat autònoma.
La incompatibilitat subsistirà en el cas de cessament, per qualsevol causa, en l'exercici dels càrrecs incompatibles.
Al consell insular que els correspongui, els membres incompatibles seran substituïts per aquells candidats que ocupin el lloc següent al del darrer elegit a les llistes electorals corresponents.
4. Una llei del Parlament regularà el nombre de membres que han d'integrar cada consell insular, així com les causes d'inelegibilitat i d'incompatibilitat que els afectin.
5. Cadascun dels consells insulars s'ha de constituir en el termini màxim de 45 dies des que s'hagin celebrat les eleccions.

Article 65. *El ple.*

1. El ple del consell insular exerceix la iniciativa legislativa davant el Parlament de les Illes Balears,

la funció normativa, aprova els pressuposts del consell insular, controla l'acció de govern del consell executiu, elegeix el president i en disposa el cessament i exerceix totes les funcions que li atorguen aquest Estatut, les lleis del Parlament de les Illes Balears i les pròpies normes aprovades pel consell insular.

2. El Ple del consell insular es regirà pel Reglament orgànic de funcionament que n'assegurarà la periodicitat, el caràcter públic de les seves sessions i la transparència dels seus acords.
3. El Reglament orgànic del consell insular establirà la formació de grups polítics, la participació d'aquests en el procés d'elaboració de normativa, la funció de la Junta de Portaveus i d'altres qüestions necessàries per al bon funcionament de la institució.
4. Els consellers del consell insular tindran accés a tota la informació generada per la institució i gaudiran de les prerrogatives que el Reglament orgànic del consell insular estableixi.
5. El ple exercirà el control i la fiscalització de l'acció del president i del consell executiu, mitjançant la moció de censura al president, la votació sobre la qüestió de confiança que aquest plantegi i els debats, les preguntes, les interpel·lacions i les mocions sobre la seva actuació i altres que s'estableixin.

Article 66. *El president.*

1. El president del consell insular és elegit pel ple entre els seus membres. El candidat proposat presentarà al ple el seu programa de govern i en demanarà la confiança, l'atorgament de la qual requereix majoria absoluta en primera votació i majoria simple en segona. El mateix quòrum es requerirà en les successives propostes de president que es puguin presentar.
2. El president del consell insular dirigeix el govern i l'administració insulars, i designa i separa lliurement la resta dels membres del consell executiu, en coordina l'acció i és políticament responsable davant el ple.
3. L'aprovació d'una moció de censura al president del consell insular o la denegació d'una qüestió de confiança que aquest plantegi es regiran pel que disposa la legislació electoral general, amb la particularitat que el president pot plantejar la qüestió de confiança sobre el seu programa en conjunt, sobre una declaració de política general o sobre l'aprovació de qualsevol assumpte o actuació de rellevància política.

Article 67. *El consell executiu.*

1. El consell executiu serà integrat pel president del consell insular, els vicepresidents, si n'és el cas, i els consellers executius.
2. Els consellers executius dirigeixen, sota la superior direcció del president del consell insular, els sectors d'activitat administrativa corresponents al departament que encapçalen. La Llei de consells insulars i el reglament orgànic determinaran l'estructura interna bàsica dels departaments i les atribucions dels seus òrgans.
3. Sens perjudici de les atribucions conferides a altres òrgans de govern, correspon al consell executiu l'exercici de la funció executiva en relació amb les competències del consell insular.
4. La Llei de consells insulars establirà l'estatut personal i les incompatibilitats dels membres del consell executiu.

Article 68. *Funcionament i règim jurídic.*

La Llei de consells insulars, aprovada amb el vot favorable de dos terços dels diputats del Parlament de les Illes Balears, i per al Consell Insular de Formentera una llei específica si n'és el cas, determinaran les regles de funcionament i el règim jurídic de l'actuació dels consells insulars i dels seus òrgans, així com el règim de les seves funcions i competències respectant la legislació bàsica de l'Estat.

Article 69. *Clàusula de tancament.*

Les competències no atribuïdes expressament com a pròpies als consells insulars en el present Estatut d'autonomia corresponen al Govern de les Illes Balears, sense que en cap cas no siguin susceptibles de transferència aquelles que per la seva pròpia naturalesa tinguin un caràcter suprainsular, que incideixin sobre l'ordenació i la planificació de l'activitat econòmica general a l'àmbit autonòmic o aquelles competències l'exercici de les quals exigeixi l'obligació de vetllar per

l'equilibri o la cohesió territorial entre les diferents illes.

Article 70. Competències pròpies.

Són competències pròpies dels consells insulars, a més de les que els siguin atribuïdes per la legislació estatal, les matèries següents:

1. Urbanisme i habitabilitat.
2. Règim local.
3. Informació turística. Ordenació i promoció turística.
4. Serveis socials i assistència social. Desenvolupament comunitari i integració. Política de protecció i atenció a persones dependents. Complements de la Seguretat Social no contributiva. Voluntariat social. Polítiques d'atenció a les persones i als col·lectius en situació de pobresa o necessitat social.
5. Inspecció tècnica de vehicles.
6. Patrimoni monumental, cultural, històric, artístic, arquitectònic, arqueològic i paisatgístic en el seu àmbit territorial, i dipòsit legal de llibres.
7. Activitats classificades. Parcs aquàtics. Infraccions i sancions.
8. Tutela, acolliment i adopció de menors.
9. Esport i lleure. Foment i promoció de les activitats esportives i d'oci.
10. Transports terrestres.
11. Espectacles públics i activitats recreatives.
12. Agricultura, ramaderia i pesca. Qualitat, traçabilitat i condicions dels productes agrícoles i ramaders i dels productes alimentaris que se'n deriven.
13. Ordenació del territori, incloent-hi el litoral.
14. Artesania. Foment de la competitivitat, la capacitat i el desenvolupament de les empreses artesanes. Promoció de productes artesans. Creació de canals de comercialització.
15. Carreteres i camins.
16. Joventut. Disseny i aplicació de polítiques, plans i programes destinats a la joventut.
17. Caça. Regulació, vigilància i aprofitament dels recursos cinegètics.
18. Cultura. Activitats artístiques i culturals. Foment i difusió de la creació i producció teatral, musical, cinematogràfica i audiovisual, literària, de dansa i d'arts combinades. Promoció i animació sociocultural.
19. Museus i arxius i biblioteques de titularitat autonòmica, en el seu àmbit territorial. Conservatoris de música, serveis de belles arts, hemeroteques i institucions similars, d'àmbit insular.
20. Polítiques de gènere. Conciliació de la vida familiar i laboral. Dona.

A l'entrada en vigor del present Estatut d'autonomia es transferiran les competències atribuïdes com a pròpies als consells insulars, mitjançant decret de traspàs acordat en comissió mixta de transferències.

Article 71. Funció executiva de competències.

Els consells insulars, a més de les competències que els són pròpies, podran assumir dins el seu àmbit territorial la funció executiva i la gestió en les matèries següents:

1. Monts i aprofitaments forestals, vies pecuàries i pastures.
2. Recursos i aprofitaments hidràulics, canals i regadius, règim general d'aigües. Aigües minerals, termals i subterrànies.
3. Obres públiques.
4. Estadístiques d'interès insular.
5. Vigilància i protecció dels seus edificis i instal·lacions.
6. Fires insulars.
7. Sanitat.
8. Ensenyament.
9. Cooperatives i cambres.
10. Planificació i desenvolupament econòmics dins el territori de cadascuna de les illes, d'acord amb les bases i amb l'ordenació general de l'economia de l'Estat i de la Comunitat Autònoma.
11. Contractes i concessions administratives respecte de les matèries la gestió de les quals els

correspongui dins el seu territori.

I, en general, qualssevol altres que, dins l'àmbit territorial propi, corresponguin als interessos respectius, d'acord amb les transferències o delegacions que a tal fi s'estableixin.

Una llei del Parlament establirà el procediment de transferència o delegació de competències als consells insulars.

Article 72. *Potestat reglamentària.*

1. En les competències que són atribuïdes com a pròpies als consells insulars, aquests exerceixen la potestat reglamentària.
2. La coordinació de l'activitat dels consells insulars en tot allò que pugui afectar els interessos de la comunitat autònoma correspondrà al Govern.
3. No obstant l'establert al paràgraf anterior, quan es tracta de la coordinació de l'activitat que exerceixen els consells insulars en les competències que tenen atribuïdes com a pròpies, haurà de comptar amb la necessària participació d'aquests.

Article 73. *Activitat de foment i fixació de polítiques pròpies dels consells insulars.*

Correspon als consells insulars, en les matèries que aquest Estatut els atribueix competència pròpia, l'exercici de l'activitat de foment, sens perjudici de l'activitat que correspongui a la Comunitat Autònoma, i la fixació de polítiques pròpies o, quan així ho decideixin, la fixació de polítiques comunes amb altres consells insulars i amb altres illes, comunitats o amb l'Estat d'acord amb el Govern de les Illes Balears.

Article 74. *Conferència de Presidents.*

1. La Conferència de Presidents, integrada pel president de les Illes Balears i pels presidents dels consells insulars de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera, queda constituïda, d'acord amb els principis de cooperació, col·laboració i lleialtat institucional, com a marc general i permanent de relació, deliberació, participació, formulació de propostes, presa d'acords i intercanvi d'informació entre el Govern de les Illes Balears i els consells insulars de cadascuna de les illes en les matèries d'interès comú.
2. La mateixa Conferència de Presidents adoptarà el seu reglament intern i de funcionament.

CAPÍTOL V

Dels municipis i d'altres entitats locals de les Illes Balears

Article 75. *Els municipis.*

1. El municipi és l'entitat local bàsica de l'organització territorial de les Illes Balears i l'instrument fonamental per a la participació de la comunitat local en els afers públics.
2. El Govern i l'administració municipal corresponen a l'ajuntament format per l'alcalde o l'alcaldesa, els regidors i els altres membres que, si n'és el cas, estableixin les lleis.
3. Els regidors són elegits pels veïns del municipi mitjançant el sufragi universal, igual, lliure, directe i secret.
4. Aquest Estatut garanteix als municipis l'autonomia per a l'exercici de les seves competències pròpies, sota la seva responsabilitat i en defensa dels interessos de la col·lectivitat que representa.

En l'exercici de les competències pròpies, els municipis seran subjectes al control de constitucionalitat i legalitat.

Els municipis tenen a l'àmbit d'aquest Estatut i de les lleis llibertat plena per a l'exercici de la seva iniciativa en qualsevol matèria que no estigui exclosa de la seva competència o atribuïda en exclusiva a altra administració o autoritat.

5. A més de les competències derivades de la legislació bàsica de l'Estat i de la legislació sectorial, correspon als municipis l'exercici de les que puguin ser delegades per l'Estat, per la Comunitat Autònoma, pels consells insulars i per altres administracions. La delegació de competències als municipis ha d'anar acompanyada dels mitjans econòmics, personals i materials adequats i

suficients.

6. Així mateix, els ajuntaments de les Illes Balears, en la seva qualitat d'institucions de govern dels municipis illencs, podran assumir dins el seu àmbit territorial la funció executiva i la gestió de les competències pròpies dels consells insulars o d'aquelles que els hagin estat prèviament transferides. Per fer efectiva aquesta transferència, que haurà de venir acompanyada dels mitjans econòmics, personals i materials adequats i suficients, es requerirà l'acord del ple de l'ajuntament sol·licitant i del ple del consell insular respectiu. Una vegada acordada la transferència pel consell insular, que contindrà el detall dels mitjans econòmics, personals i materials que corresponguin, es comunicarà l'acord plenari a l'ajuntament sol·licitant que, mitjançant acord plenari, l'acceptarà o la rebutjarà.
7. Els municipis tenen dret a associar-se amb altres i a cooperar entre ells i amb altres ens públics per exercir les seves competències i per complir tasques d'interès comú. A aquests efectes tenen capacitat per constituir mancomunitats, consorcis i associacions.
8. El Parlament de les Illes Balears, en el marc de la legislació bàsica de l'Estat, aprovarà una llei de règim local per a les Illes Balears que tindrà en compte necessàriament les diferents característiques demogràfiques, geogràfiques, organitzatives, de dimensió i capacitat de gestió que tenen els municipis, així com les competències de cooperació local assumides pels consells insulars.
9. Els municipis de les Illes Balears han de disposar de recursos suficients per a exercir les funcions que els atribueix la legislació; aquests han de ser garantits per l'Administració de l'Estat, l'autònoma i la insular. En aquest sentit, els municipis tenen capacitat de regular les finances pròpies en el marc de la llei i gaudeixen d'autonomia pressupostària. Per vetllar per l'equilibri territorial es crearà un fons de cooperació local, els criteris de distribució del qual atindran les característiques socioeconòmiques i territorials dels municipis. Per garantir la seva suficiència financera, aquest fons serà de caràcter incondicionat, sense perjudici dels convenis de col·laboració que, amb caràcter voluntari, es poden fer amb càrrec a aquest.
10. El municipi de Palma disposarà d'una llei de capitalitat especial establerta pel Parlament de les Illes Balears. L'Ajuntament de Palma té iniciativa per proposar la modificació d'aquest règim especial i, d'acord amb les lleis i el Reglament del Parlament, ha de participar en l'elaboració dels projectes de llei que incideixen en aquest règim especial i ha de ser consultat en la tramitació parlamentària d'altres iniciatives legislatives sobre el seu règim especial.

CAPÍTOL VI

Òrgans de consulta i assessorament

Article 76. El Consell Consultiu de les Illes Balears.

1. El Consell Consultiu de les Illes Balears és el superior òrgan de consulta de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.
2. El Consell Consultiu estarà integrat com a màxim per deu juristes de prestigi reconegut, dues cinquentes parts dels quals han de ser elegits pel Parlament mitjançant el vot favorable de les tres cinquentes parts dels diputats, i les altres tres cinquentes parts dels membres han de ser elegits pel Govern.
3. Una llei del Parlament n'ha de regular el nombre, l'organització i el funcionament.

Article 77. Consell Audiovisual de les Illes Balears.

El Consell Audiovisual de les Illes Balears es configura com a una entitat pública independent, la missió de la qual és vetllar en els mitjans de comunicació social de titularitat pública pel compliment dels principis rectors del model audiovisual, concretament: promoure les condicions per garantir la informació veraç, objectiva i neutral, i promoure la societat de la informació; garantir l'accés dels grups polítics i socials representatius als mitjans de comunicació social; fomentar el pluralisme lingüístic en els mitjans de comunicació; que es compleixin els principis que inspiren el model lingüístic de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears; garantir i afavorir l'accés de les persones amb discapacitat auditiva o visual als mitjans de comunicació social i a les noves tecnologies.

Els membres del Consell Audiovisual són nomenats pel Parlament de les Illes Balears mitjançant el vot favorable de les tres cinquentes parts dels seus membres. La composició i les funcions

concretes han de ser desenvolupades per una llei del Parlament.

Article 78. Consell Econòmic i Social.

1. El Consell Econòmic i Social de les Illes Balears és l'òrgan col·legiat de participació, estudi, deliberació, assessorament i proposta en matèria econòmica i social.
2. Una llei del Parlament en regularà la composició, la designació dels seus membres, l'organització i les funcions.

CAPÍTOL VII

De l'Administració pública de la comunitat autònoma de les Illes Balears

Article 79. L'administració pròpia.

Corresponen a la comunitat autònoma de les Illes Balears la creació i l'organització d'una administració pròpia, dins el marc dels principis generals i de les normes bàsiques de la legislació de l'Estat i d'aquest Estatut.

Article 80. Execució de les funcions administratives.

1. L'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears exercirà les seves funcions mitjançant els ens i els organismes que depenen del Govern de les Illes Balears i dels consells insulars i a través dels municipis.
2. El Govern de les Illes Balears podrà exercir la gestió ordinària de les seves competències a través dels consells insulars i dels ajuntaments.

CAPÍTOL VIII

Del control dels poders de la comunitat autònoma

Article 81. Control jurisdiccional.

1. Les lleis del Parlament de la comunitat autònoma estaran únicament subjectes al control de constitucionalitat exercit pel Tribunal Constitucional.
2. Contra els actes, els acords i les normes reglamentàries emanades dels òrgans executius i administratius de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, es podrà interposar recurs davant la jurisdicció contenciosa administrativa.

Article 82. Sindicatura de Comptes.

1. Sense perjudici de les competències que corresponguin al Tribunal de Comptes, la Sindicatura de Comptes és l'òrgan al qual correspon la fiscalització externa de l'activitat econòmica, financera i comptable del sector públic de les Illes Balears.
2. La Sindicatura de Comptes serà formada per tres síndics, elegits pel Parlament per majoria de tres cinquenes parts dels diputats.
3. Una llei del Parlament en regularà el funcionament i l'organització.

CAPÍTOL IX

Del règim jurídic de la comunitat autònoma

Article 83. Àmbit territorial.

Les competències establertes en aquest Estatut es consideren referides a l'àmbit territorial de la comunitat autònoma de les Illes Balears.

Article 84. Potestat legislativa i funció executiva de les competències exclusives.

1. Sobre les matèries que siguin de la seva competència exclusiva, correspon al Parlament de les

Illes Balears la potestat legislativa, segons els termes prevists en aquest Estatut, sense perjudici de les competències atribuïdes a l'Estat en la Constitució.

2. En correspon al Govern de la comunitat autònoma i als consells insulars la funció executiva, incloses la potestat reglamentària i la inspecció, i l'actuació de foment de les competències que els són pròpies.

Article 85. *Desenvolupament legislatiu i funció executiva.*

1. Pel que fa a les competències previstes a l'article 31, en correspondran a la Comunitat Autònoma el desenvolupament legislatiu i l'execució de la legislació bàsica de l'Estat.
2. Quant a les competències relacionades a l'article 32, la potestat executiva de la Comunitat Autònoma podrà dur annexa la potestat reglamentària quan sigui necessària per a l'execució de la normativa de l'Estat.
3. Els consells insulars, a més de les competències que els corresponen d'acord amb el que es preveu en aquest Estatut, tindran les facultats de gestió i execució dins el propi territori de les decisions del Govern de les Illes Balears quan pertoqui.

Article 86. *Activitat de foment.*

Correspon al Govern de les Illes Balears, en les matèries de la seva competència, l'exercici de l'activitat de foment, sens perjudici de l'activitat que correspongui a l'Estat.

Article 87. *Dret propi.*

1. En matèries de competència exclusiva de la Comunitat Autònoma, el dret propi de les Illes Balears és aplicable al seu territori preferentment a qualsevol altre, segons els termes prevists en aquest Estatut.
2. En la determinació de les fonts del dret civil de les Illes Balears es respectaran les normes que s'hi estableixin.
3. En tot allò que no sigui regulat pel dret propi de les Illes Balears serà d'aplicació supletòria el dret de l'Estat.

TÍTOL V

Mitjans de comunicació social

Article 88. *Dret a la informació.*

1. Els poders públics de les Illes Balears vetllaran, mitjançant el que disposa el present títol, pel respecte a les llibertats i als drets reconeguts a l'article 20 de la Constitució, especialment els referits a la llibertat d'expressió i al dret a una informació independent, veraç i plural.
2. Tots els mitjans de comunicació balears, públics i privats, són subjectes als valors constitucionals i estatutaris.

Article 89. *Publicitat institucional.*

Una llei del Parlament de les Illes Balears regularà la publicitat institucional en les seves diverses formes.

Article 90. *Dels mitjans públics de comunicació.*

1. Les institucions de les Illes Balears garantiran la imparcialitat, la pluralitat i la veracitat informativa dels mitjans públics de comunicació.
2. Els mitjans públics de comunicació vetllaran pel compliment del model lingüístic previst a l'Estatut d'autonomia.
3. Els mitjans públics de comunicació orientaran la seva activitat a la promoció de la cultura de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera.
4. Es garanteix el dret d'accés als mitjans públics de comunicació de les associacions, organitzacions i institucions representatives de la diversitat política, social i cultural de les Illes Balears, tot respectant el pluralisme de la societat.

Article 91. *Del control parlamentari.*

1. Una llei del Parlament regularà l'Ens Públic de Radiotelevisió de les Illes Balears.
2. Correspon al Parlament de les Illes Balears el control de la radiotelevisió pública de les Illes Balears mitjançant una comissió parlamentària.
3. El director general o el màxim òrgan de direcció, responsable de la gestió dels mitjans de comunicació audiovisual de titularitat pública a les Illes Balears, serà elegit pels membres electes de les institucions representatives corresponents al seu àmbit territorial.

Article 92. *Protecció dels drets als mitjans audiovisuals.*

Correspon al Consell Audiovisual de les Illes Balears vetllar pel respecte dels drets, les llibertats i els valors constitucionals i estatutaris dels mitjans de comunicació audiovisual, en els termes establerts a l'article 77.

TÍTOL VI

El Poder Judicial a les Illes Balears

Article 93. *El Tribunal Superior de Justícia de les Illes Balears.*

El Tribunal Superior de Justícia de les Illes Balears és l'òrgan jurisdiccional en el qual culmina l'organització judicial de les Illes Balears dins el seu àmbit territorial corresponent i davant el qual s'exhauriran les instàncies processals successives, en els termes i en les condicions que resultin de la Llei orgànica del poder judicial i d'altres disposicions complementàries, sense perjudici de les competències del Tribunal Suprem.

Article 94. *Competències.*

1. La competència dels òrgans jurisdiccional de les Illes s'estén, en qualsevol cas:
 - a) En l'ordre civil, a totes les instàncies i a tots els graus, els recursos de cassació i revisió inclosos, en matèria de dret civil de les Illes Balears.
 - b) En l'ordre contenciós administratiu, als recursos que s'interposin contra els actes i les disposicions de les administracions públiques, en els termes que estableixi la Llei orgànica del poder judicial.
 - c) En els ordres penal i social, a totes les instàncies i a tots els graus, a excepció dels recursos de cassació i revisió.
 - d) A les qüestions de competència entre òrgans jurisdiccional de les Illes Balears.
 - e) Als recursos sobre qualificació de documents que hagin de tenir accés als registres de la propietat, mercantil o de béns mobles de les Illes Balears, sempre que aquests recursos es fonamentin en una infracció de les normes emanades dels òrgans de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.
2. En les matèries restants s'ha d'estar al que disposi la Llei orgànica del poder judicial.

Article 95. *El president o la presidenta del Tribunal Superior de Justícia de les Illes Balears.*

1. El president del Tribunal Superior de Justícia de les Illes Balears serà nomenat pel rei a proposta del Consell General del Poder Judicial. El president de la comunitat autònoma ordenarà la publicació d'aquest nomenament en el Butlletí Oficial de les Illes Balears.
2. El nomenament de magistrats, jutges, fiscals i secretaris que hagin de prestar serveis a les Illes Balears s'efectuarà en la forma prevista a la Llei orgànica del poder judicial a què fa referència l'article 122 de la Constitució.
3. La memòria anual del Tribunal Superior de Justícia serà presentada, pel seu president o presidenta, davant el Parlament de les Illes Balears.

Article 96. *El Consell de Justícia de les Illes Balears.*

Es crea el Consell de Justícia de les Illes Balears. Una llei del Parlament de les Illes Balears en determinarà l'estructura, la composició, els nomenaments i les funcions dins l'àmbit de les competències de les Illes Balears en matèria d'administració de justícia en els termes que estableix aquest Estatut i d'acord amb el que disposa la Llei orgànica del poder judicial. Els membres del Consell de Justícia de les Illes Balears que siguin elegits pel Parlament de les Illes Balears ho seran per una majoria de dos terços dels seus membres.

Article 97. *Llocs vacants i resolució de concursos i oposicions*

1. A instància de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, l'òrgan competent convocarà concursos i d'altres proves de selecció per cobrir els llocs vacants a les Illes Balears de magistrats, jutges, secretaris judicials i d'altre personal al servei de l'Administració de justícia.
2. En la resolució dels concursos i de les oposicions per proveir els llocs de magistrats i jutges serà mèrit preferent l'especialització en el dret civil de les Illes Balears i el coneixement de català.
3. L'organització i el funcionament del Ministeri Fiscal corresponen íntegrament a l'Estat, d'acord amb les lleis generals.

Article 98. *Administració de justícia.*

Pel que fa a l'Administració de justícia, a excepció de la militar, correspon a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears:

1. Exercir totes les facultats que la Llei orgànica del poder judicial reconegui o atribueixi al Govern de l'Estat.
2. Participar en la fixació de les demarcacions territorials dels òrgans jurisdiccionals a les Illes Balears i en la localització de la seva capitalitat. La Comunitat Autònoma participarà també, d'acord amb la Llei orgànica del poder judicial, en la creació o la transformació del nombre de seccions o jutjats a l'àmbit del seu territori.
3. Proveir de mitjans personals, materials i econòmics l'Administració de justícia.
4. Ordenar els serveis de justícia gratuïta, que es poden prestar directament o en col·laboració amb els col·legis d'advocats i amb els de procuradors.

Article 99. *Notaries i registres.*

1. La Comunitat Autònoma participarà en la fixació de les demarcacions corresponents a les notaries i als registres de la propietat, mercantils i de béns mobles radicats en el seu territori.
2. Els notaris, els registradors de la propietat, mercantils i de béns mobles seran nomenats per la Comunitat Autònoma de conformitat amb les lleis de l'Estat. Per a la provisió d'aquestes places seran mèrits preferents l'especialització en dret civil de les Illes Balears i el coneixement de la llengua catalana. En cap cas no es podrà establir l'excepció de naturalesa i veïnatge.

Article 100. *Nomenament de magistrats del Tribunal Superior de Justícia de les Illes Balears.*

Les ternes que el Parlament ha de presentar al Consell General del Poder Judicial per al nomenament dels magistrats del Tribunal Superior de Justícia de les Illes Balears requeriran una majoria favorable de les tres cinquenes parts dels diputats.

TÍTOL VII

Relacions institucionals

CAPÍTOL I

L'acció exterior

Article 101. *Projecció a l'exterior.*

1. La Comunitat Autònoma, sense perjudici de les competències de l'Estat sobre relacions internacionals, impulsa la projecció de les Illes Balears a l'exterior i promou els seus interessos en aquest àmbit.
2. La Comunitat Autònoma té capacitat per dur a terme accions de projecció exterior que es derivin directament de les seves competències, ja sigui de forma directa o a través dels òrgans de l'Administració general de l'Estat.
3. La Comunitat Autònoma pot subscriure acords de col·laboració per a la promoció dels seus interessos en el marc de les competències que té atribuïdes.

Article 102. *Convenis internacionals i participació.*

1. El Govern de l'Estat ha d'informar la Comunitat Autònoma sobre els tractats i els convenis internacionals que pretengui negociar i subscriure quan aquests afectin directament i singularment les seves competències. El Govern de les Illes Balears i el Parlament de les Illes Balears poden adreçar al Govern de l'Estat i a les Corts Generals les observacions que considerin oportunes.
2. La Comunitat Autònoma podrà participar a les delegacions espanyoles en aquells casos en què es negocien tractats que afectin directament i singularment la Comunitat, en la forma que determini la legislació de l'Estat.
3. La Comunitat Autònoma pot sol·licitar que l'Estat subscrigui tractats i convenis internacionals en les matèries que l'afectin.
4. La Comunitat Autònoma ha d'adoptar les mesures necessàries per executar les obligacions derivades dels tractats i dels convenis internacionals ratificats per Espanya o que vinculin l'Estat, en l'àmbit de les seves competències.

Article 103. *Cooperació amb regions d'altres estats.*

La Comunitat Autònoma pot promoure la cooperació amb regions d'altres estats amb els quals comparteixi interessos econòmics, socials o culturals.

Article 104. *Participació en organitzacions internacionals.*

La Comunitat Autònoma podrà participar en les representacions de l'Estat davant organitzacions internacionals en aquells casos en què l'activitat d'aquestes incideixi en el seu àmbit competencial i afecti matèries del seu específic interès en la forma que determini la legislació de l'Estat.

Article 105. *Poblacions estructuralment menys desenvolupades.*

Els poders públics de les Illes Balears han de vetllar per fomentar la pau, la solidaritat, la tolerància, el respecte dels drets humans i la cooperació per al desenvolupament amb els països i les poblacions estructuralment menys desenvolupats, amb la finalitat última d'eradicar la pobresa. Per aconseguir aquest objectiu han d'establir programes i acords amb els agents socials de la cooperació i amb les institucions públiques i privades que siguin necessaris per garantir l'efectivitat i l'eficàcia d'aquestes polítiques a les Illes Balears i a l'exterior.

CAPÍTOL II

Relacions amb la Unió Europea

Article 106. *Unió Europea.*

La Comunitat Autònoma participarà en els assumptes relacionats amb la Unió Europea que afectin les competències i els interessos de les Illes Balears, en els termes establerts en aquest Estatut d'autonomia, en la Constitució i en la legislació de l'Estat.

Article 107. *Delegacions o oficines davant la Unió Europea.*

La Comunitat Autònoma pot establir delegacions o oficines de representació davant la Unió

Europea per millorar l'exercici de les seves competències i promoure adequadament els seus interessos.

Article 108. *Informació i participació en tractats.*

La Comunitat Autònoma ha de ser informada sobre les negociacions relatives als tractats originaris i fundacionals, les seves revisions i modificacions, així com participar-hi, si s'escau, formant part de la delegació espanyola, d'acord amb els mecanismes multilaterals interns que s'estableixin amb aquest efecte entre l'Estat i les comunitats autònomes.

Article 109. *Dret comunitari.*

És competència de la Comunitat Autònoma el desenvolupament i l'execució del dret comunitari d'acord amb les seves competències. En el cas que sigui ineludible realitzar la transposició del dret europeu en les matèries de la seva competència exclusiva per normes estatals, pel fet de tenir la norma europea un abast superior al de la comunitat autònoma, aquesta serà consultada amb caràcter previ d'acord amb els mecanismes interns de coordinació prevists a una llei estatal.

Article 110. *Participació, negociació amb la Unió Europea.*

1. Es reconeix el dret de participació de la Comunitat Autònoma en la formació de la posició negociadora de l'Estat davant la Unió Europea. Aquesta participació ha de ser de manera autònoma i especifica si l'assumpte afecta exclusivament la comunitat autònoma de les Illes Balears. Si afecta competències exclusives del conjunt de les comunitats autònomes, la participació s'ha d'efectuar en el marc dels procediments multilaterals i de cooperació interna establerts per la llei estatal reguladora d'aquesta matèria.
2. La posició s'ha de tenir especialment en compte per a la formació de la voluntat de l'Estat. En qualsevol cas, el Govern ha d'informar la Comunitat Autònoma sobre la marxa de les negociacions, qualsevol que sigui la configuració de la matèria competencial subjacent, exclusiva o concurrent.

Article 111. *Participació a la delegació espanyola de la Unió Europea.*

La Comunitat Autònoma participarà a la delegació espanyola en el Consell de Ministres de la Unió Europea, en els grups de treball d'aquest en els termes establerts en el sistema general de la participació autonòmica. Aquesta participació es pot acordar de manera directa amb els òrgans competents de l'Administració general de l'Estat en el cas que es vegin afectades especificitats pròpies de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

Article 112. *Control del principi de subsidiarietat.*

El Parlament de les Illes Balears pot ser consultat per les Corts Generals en el marc del procés de control del principi de subsidiarietat establert en el dret comunitari.

Article 113. *Tribunal de Justícia de la Unió Europea.*

1. La Comunitat Autònoma intervé en els processos davant el Tribunal de Justícia de la Unió Europea en els termes establerts per la legislació de l'Estat. Hi tindrà accés, si n'és el cas, si així ho estableix la legislació comunitària.
2. En el marc de la legislació vigent en la matèria, la Comunitat Autònoma podrà, en defensa dels seus interessos, instar l'Estat i les institucions legítimes a l'inici d'accions davant el Tribunal de Justícia de la Unió Europea.

CAPÍTOL III

Relacions amb l'Estat

Article 114. *Relacions amb l'Estat i amb altres comunitats autònomes.*

Com a garant de l'equilibri interinsular el Govern de les Illes Balears es reserva les relacions amb l'Estat i amb les altres comunitats autònomes, quan aquestes es refereixin a competències

autonòmiques en relació a les quals s'hagin de desenvolupar actuacions considerades d'interès general.

Article 115. *Gestió de fons europeus.*

Correspon a la Comunitat Autònoma la gestió dels fons procedents de la Unió Europea i, en general, dels que es canalitzin a través de programes europeus, excepte aquells les competències dels quals corresponguin a l'Estat.

Article 116. *Principis de les relacions Comunitat Autònoma de les Illes Balears i Estat.*

En el marc dels principis constitucionals les relacions de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears amb l'Estat es fonamenten en els principis de col·laboració, cooperació, solidaritat i lleialtat institucional.

Article 117. *Instrument de col·laboració i de relació amb l'Estat.*

Per als assumptes d'interès específic de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, s'establiran els corresponents instruments de col·laboració i de relació amb l'Estat.

Els òrgans de col·laboració es crearan d'acord amb els principis establerts a l'article anterior, que constitueix el marc general i permanent de relació entre els governs de les Illes Balears i de l'Estat als efectes següents:

- a) Cooperació, col·laboració, coordinació i informació en l'exercici mutu de les competències pròpies que puguin afectar ambdós.
- b) L'establiment de mecanismes d'informació i col·laboració sobre les respectives polítiques públiques i els assumptes d'interès comú.
- c) L'impuls de l'eficàcia, el seguiment i la resolució de conflictes en totes les qüestions d'interès comú.

En els assumptes d'interès general la Comunitat Autònoma de les Illes Balears participarà a través dels procediments o els òrgans multilaterals que es constitueixin.

CAPÍTOL IV

Relacions amb les comunitats autònomes

Article 118. *Convenis amb altres comunitats autònomes.*

1. En matèria de prestació i gestió de serveis propis de la Comunitat Autònoma, aquesta pot subscriure convenis amb altres comunitats autònomes. Aquests acords es comunicaran a les Corts Generals i entraran en vigor als seixanta dies de la comunicació, llevat del cas que les Corts Generals, dins el termini esmentat, estimin que es tracta d'un acord de cooperació, segons el que disposa l'apartat 2 de l'article 145 de la Constitució.
2. La Comunitat Autònoma, amb l'autorització prèvia de les Corts Generals, podrà també establir acords de cooperació amb altres comunitats autònomes.

Article 119. *Protocols de caràcter cultural.*

La Comunitat Autònoma de les Illes Balears podrà subscriure protocols per a la celebració d'actes de caràcter cultural a altres comunitats autònomes, especialment amb les que es comparteixen la mateixa llengua i cultura.

TÍTOL VIII

Finançament i Hisenda

CAPÍTOL I

Principis generals

Article 120. *Principis.*

1. Les relacions d'ordre tributari i financer entre l'Estat i la Comunitat Autònoma de les Illes Balears es regulen per la Constitució, el present Estatut i la Llei orgànica prevista a l'apartat 3 de l'article 157 de la Constitució.
2. El finançament de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears es fonamenta en els principis següents:
 - a) Autonomia financera.
 - b) Lleialtat institucional.
 - c) Solidaritat, equitat i suficiència financera, atenent el reconeixement específic del fet diferencial de la insularitat, per tal de garantir l'equilibri territorial, i de la població real efectiva, determinada d'acord amb la normativa estatal, així com l'evolució d'aquesta.
 - d) Responsabilitat fiscal.
 - e) Coordinació i transparència en les relacions fiscals i financeres entre les administracions públiques.
 - f) Garantia de finançament dels serveis educatius, sanitaris i socials en els termes prevists a l'article 123.2 d'aquest Estatut.
 - g) Prudència financera i austeritat.
3. La Comunitat Autònoma de les Illes Balears gaudeix del mateix tractament fiscal que la legislació estableixi per a l'Estat.

Article 121. *Autonomia i suficiència.*

1. La Comunitat Autònoma de les Illes Balears ha de disposar d'unes finances autònomes i dels recursos suficients per atendre de forma estable i permanent el desenvolupament i l'execució de les seves competències, per afrontar l'adequat exercici del seu autogovern.
2. La Comunitat Autònoma de les Illes Balears té la capacitat per determinar el volum i la composició dels seus ingressos en l'àmbit de les seves competències financeres, així com per fixar l'afectació dels seus recursos a les finalitats de despesa que decideixi lliurement.
3. La Comunitat Autònoma de les Illes Balears disposa de plena autonomia de despesa per poder aplicar lliurement els seus recursos a les finalitats que, d'acord amb les directrius polítiques i socials, determinin les seves institucions d'autogovern.

Article 122. *Lleialtat institucional i modificació del sistema tributari espanyol.*

1. D'acord amb el principi de lleialtat institucional, es valorarà l'impacte financer, positiu o negatiu, que les disposicions generals aprovades per l'Estat tinguin sobre les Illes Balears o les aprovades per les Illes Balears tinguin sobre l'Estat, en un període de temps determinat, en forma d'una variació de les necessitats de despesa o de capacitat fiscal, amb la finalitat d'establir els mecanismes d'ajustament necessaris.
2. En el cas de reforma o modificació del sistema tributari espanyol que impliqui una supressió de tributs o una variació dels ingressos de les Illes Balears, que depenen dels tributs estatals, la Comunitat Autònoma de les Illes Balears té dret que l'Estat adopti les mesures de compensació oportunes perquè aquesta no vegi reduïdes ni minvades les possibilitats de desenvolupament de les seves competències ni del seu creixement futur.
3. Ambdues administracions es facilitaran mútuament l'accés a la informació estadística i de gestió, necessària per al millor exercici de les respectives competències, en un marc de cooperació i transparència.

Article 123. *Solidaritat i suficiència financera.*

1. El sistema d'ingressos de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears garantirà, en els termes prevists a la llei orgànica que preveu l'article 157.3 de la Constitució, els recursos financers que,

atenent les necessitats de despesa de les Illes Balears i la seva capacitat fiscal, assegurin el finançament suficient per a l'exercici de les competències pròpies en la prestació del conjunt dels serveis públics assumits, sense perjudici de respectar la realització efectiva del principi de solidaritat en tot el territori nacional en els termes de l'article 138 de la Constitució.

2. Els recursos financers de què disposi la Comunitat Autònoma de les Illes Balears podran ajustar-se perquè el sistema estatal de finançament disposi de recursos suficients per garantir l'anivellació i la solidaritat amb les altres comunitats autònomes, amb la finalitat que els serveis d'educació, sanitat i altres serveis socials essencials de l'Estat del benestar prestats pels diferents governs autonòmics puguin assolir nivells similars en el conjunt de l'Estat, sempre que duguin a terme un esforç fiscal també similar. En la mateixa forma i si és procedent, la Comunitat Autònoma de les Illes Balears rebrà recursos dels mecanismes d'anivellació i solidaritat. Aquests nivells els fixarà l'Estat.
3. En l'exercici de les seves competències financeres, el Govern de les Illes Balears vetllarà per l'equilibri territorial a les Illes Balears i per la realització interna del principi de solidaritat.

Article 124. Responsabilitat fiscal.

1. La Comunitat Autònoma de les Illes Balears exercirà les competències que resulten de l'establert en aquest Estatut d'acord amb els principis de generalitat, justícia, igualtat, equitat, progressivitat i capacitat econòmica, en els termes que determina la Constitució i la Llei orgànica prevista a l'article 157.3 de la Constitució.
2. A l'àmbit financer, la Comunitat Autònoma de les Illes Balears actua d'acord amb els principis d'eficàcia i eficiència i promou la cohesió i el benestar social, el progrés econòmic i la sostenibilitat mediambiental.

Article 125. Comissió Mixta d'Economia i Hisenda.

1. La Comissió Mixta d'Economia i Hisenda entre l'Estat i la Comunitat Autònoma de les Illes Balears és l'òrgan bilateral de relació entre ambdues administracions en matèries fiscals i financeres.
2. La Comissió és integrada per un nombre igual de representants de l'Estat i de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears. La presidència d'aquesta comissió mixta s'exercirà de forma rotatòria entre les dues parts en torns d'un any.
3. Correspon a la Comissió adoptar el seu reglament intern i de funcionament per acord entre les dues delegacions en el qual es regularà, en tot cas, la forma en què es realitzaran les convocatòries i la periodicitat d'aquestes, que serà com a mínim anual.

Article 126. Funcions de la Comissió Mixta.

1. La Comissió Mixta d'Economia i Hisenda exerceix les seves funcions sense perjudici dels acords subscrits pel Govern de les Illes Balears en aquesta matèria amb institucions i organismes de caràcter multilateral.
2. Corresponen a la Comissió Mixta d'Economia i Hisenda les funcions següents:
 - a) Estudiar, revisar i dur a terme el seguiment de les inversions que l'Estat realitzi a la comunitat autònoma de les Illes Balears d'acord amb el que estableix la disposició transitòria novena.
 - b) En cas d'una alteració de les variables bàsiques utilitzades per a la determinació dels recursos proporcionats pel sistema de finançament, la Comissió Mixta d'Economia i Hisenda es reunirà per conèixer els seus efectes sobre el finançament, i elevar propostes si n'és el cas.
 - c) Conèixer de l'impacte econòmic financer que es derivi del principi de lleialtat institucional recollit en l'article 122.
 - d) Conèixer de l'impacte econòmic que, d'acord amb la Llei orgànica prevista a l'apartat tercer de l'article 157 de la Constitució espanyola, es derivi de l'articulació del fet insular a què es refereix l'article 120.2.c d'aquest Estatut.
 - e) Conèixer de la població real efectiva, a què es refereix l'article 120.2.c d'aquest Estatut i, si n'és el cas, avaluar els factors d'ajustament.
 - f) Conèixer els recursos que corresponguin a la comunitat autònoma de les Illes Balears per la seva participació al Fons de Compensació Interterritorial i a altres fons, d'acord amb l'article

128.f d'aquest Estatut.

- g) Negociar el percentatge de participació de les Illes Balears en la distribució regional dels fons estructurals europeus, així com de l'assignació d'altres recursos de la política regional europea a la comunitat autònoma de les Illes Balears.
 - h) Acordar l'abast i les condicions de la gestió, la recaptació, la liquidació i la inspecció dels tributs que corresponguin a l'Agència Tributària de les Illes Balears, en els termes establerts per la llei orgànica prevista a l'article 157.3 de la Constitució.
 - i) Establir els mecanismes de col·laboració entre l'Administració tributària de la comunitat autònoma de les Illes Balears i l'Administració tributària de l'Estat, a què es refereix l'article 133 d'aquest Estatut, així com els criteris de coordinació i d'harmonització fiscal d'acord amb les característiques o la naturalesa dels tributs cedits.
 - j) Establir els mecanismes de col·laboració entre la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i l'Administració de l'Estat que siguin necessaris per a l'adequat exercici de les funcions de revisió en via economicoadministrativa a què es refereix l'article 134 d'aquest Estatut.
 - k) Fer el seguiment de l'aplicació de la llei que regula el règim especial balear, amb facultats de coordinació sobre les comissions corresponents.
3. La Comissió Mixta d'Economia i Hisenda coneixerà els estudis i les anàlisis dels recursos financers que, atenent les necessitats de despesa real de les Illes Balears, elabori el Govern de les Illes Balears. Així mateix, li correspondrà, de conformitat amb el que estableix la llei orgànica prevista a l'article 157.3 de la Constitució:
- a) Aplicar els mecanismes d'actualització del sistema de finançament.
 - b) Acordar l'abast i les condicions de la cessió de tributs de titularitat estatal i, especialment, els percentatges de participació en el rendiment dels tributs estatals cedits parcialment.
 - c) Acordar la contribució a la solidaritat i als mecanismes d'anivellació previstos en l'article 123.2 d'aquest Estatut.
 - d) L'eventual aplicació, d'acord amb la legislació corresponent, de les regles de modulació i el seu impacte sobre el finançament per càpita de la comunitat autònoma de les Illes Balears.
 - e) Conèixer qualsevol altra qüestió en matèria fiscal i financera que sigui d'interès per a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears o per a l'Estat.

CAPÍTOL II

Recursos de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears

Article 127. Competència i patrimoni.

1. La Comunitat Autònoma de les Illes Balears disposa, per al correcte desenvolupament i l'execució de les seves competències, d'hisenda i patrimoni propis.
2. La Comunitat Autònoma de les Illes Balears té competència per ordenar i regular la seva hisenda.
3. El patrimoni de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears és integrat pels béns i drets dels quals és titular i pels que adquireixi per qualsevol títol jurídic. Una llei del Parlament ha de regular l'administració, la defensa i la conservació del patrimoni de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

Article 128. Recursos.

En el marc establert en la Constitució, en aquest Estatut, en la llei orgànica prevista en l'article 157.3 de la Constitució i en la legislació que hi resulti d'aplicació, els recursos de la hisenda de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears són constituïts per:

- a) El rendiment dels tributs propis.
- b) El rendiment dels tributs cedits totalment o parcialment per l'Estat.
- c) Els recàrrecs sobre els tributs estatals.
- d) La participació en els ingressos de l'Estat.

- e) Les altres transferències rebudes del Govern central.
- f) Els ingressos procedents de la participació en el fons de compensació interterritorial i altres fons en els termes que prevegi la legislació estatal.
- g) Les transferències i assignacions que s'estableixin a càrrec dels pressuposts generals de l'Estat.
- h) Els ingressos per la percepció de preus públics.
- i) Els ingressos procedents del patrimoni de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i altres de dret privat.
- j) El producte d'emissió de deute i de les operacions de crèdit.
- k) Els ingressos procedents de multes i sancions en l'àmbit de les seves competències.
- l) Els recursos procedents de la Unió Europea i de programes comunitaris.
- m) Qualsevol altre recurs que es pugui establir en virtut d'allò que disposin aquest Estatut i la Constitució.

Article 129. Competències en matèria tributària.

1. La Comunitat Autònoma de les Illes Balears participa en el rendiment dels tributs estatals cedits en els termes establerts per la llei orgànica prevista a l'article 157.3 de la Constitució. Aquesta cessió es refereix als rendiments obtinguts i pot anar acompanyada de cessió de capacitat normativa. Addicionalment, la cessió, tant dels rendiments com de la capacitat normativa, pot ser parcial o total en cada cas.
2. En el marc de les competències de l'Estat i de la Unió Europea, l'exercici de la capacitat normativa a què fa referència l'apartat anterior inclou, si n'és el cas, la fixació del tipus impositiu, les exempcions, les reduccions i les bonificacions sobre la base imposable i les deduccions sobre la quota.
3. Correspon a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears la gestió, la recaptació, la liquidació, la inspecció i la revisió dels tributs estatals cedits totalment i aquestes funcions, en la mesura que s'atribueixin, respecte dels cedits parcialment, d'acord amb el que estableix l'article 133.
4. La Comunitat Autònoma de les Illes Balears té competència per establir, mitjançant una llei del Parlament, els tributs propis, sobre els quals tenen capacitat normativa plena, així com recàrrecs sobre els impostos cedits en els termes que es prevegin en la legislació de finançament de les comunitats autònomes.

Article 130. Criteris i principis.

1. El nivell de recursos financers de què disposa la Comunitat Autònoma de les Illes Balears per finançar els seus serveis i les seves competències, es basarà en criteris de necessitats de despesa i de capacitat fiscal i tindrà en compte, en tot cas, com a variables bàsiques per determinar aquestes necessitats, la població real efectiva d'acord amb l'article 120.2.c d'aquest Estatut i la circumstància del fet insular.
2. L'eventual aplicació de regles de modulació que tinguin com a finalitat restringir l'abast dels resultats obtinguts en el càlcul del nivell de necessitats de despesa real establert a l'apartat anterior, s'haurà de justificar de manera objectiva i es farà d'acord amb el que disposa la llei orgànica a què es refereix l'article 157.3 de la Constitució espanyola.
3. La Comunitat Autònoma de les Illes Balears participarà en el rendiment dels tributs estatals cedits, d'acord amb el que estableixi la llei orgànica a què es refereix l'article 157.3 de la Constitució espanyola.
4. Quan calgui, la Comunitat Autònoma de les Illes Balears rebrà recursos dels mecanismes d'anivellació i solidaritat. La determinació d'aquests mecanismes es realitzarà d'acord amb els principis de coordinació i transparència i els seus resultats s'avaluaran quinquennalment.

Article 131. Actualització del finançament.

1. L'Estat i la Comunitat Autònoma de les Illes Balears procediran a l'actualització del sistema de finançament, tenint en compte l'evolució del conjunt de recursos disponibles i de les necessitats de despesa de les diferents administracions, mitjançant l'estudi i l'anàlisi de la Comissió Mixta

d'Economia i Hisenda.

2. Aquesta actualització s'haurà d'efectuar sense perjudici del seguiment i, eventualment, posada al dia de les variables bàsiques utilitzades per a la determinació dels recursos proporcionats pel sistema de finançament.

Article 132. Endeutament i deute públic.

1. La Comunitat Autònoma de les Illes Balears pot recórrer a l'endeutament i emetre deute públic per finançar despeses d'inversió dins els límits que les lleis de pressuposts de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears determinin, tot i respectant els principis generals i la normativa estatal.
2. Els títols emesos tenen a tots els efectes la consideració de fons públics i gaudiran dels mateixos beneficis i condicions que els emesos per l'Estat.

Article 133. Agència Tributària.

1. L'Agència Tributària de les Illes Balears es crearà per llei del Parlament.
2. La gestió, la recaptació, la liquidació i la inspecció dels tributs propis de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, així com, per delegació de l'Estat, dels tributs estatals cedits totalment a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, corresponen a l'Agència Tributària de les Illes Balears.
3. En el marc de la Comissió Mixta d'Economia i Hisenda entre l'Estat i la Comunitat Autònoma de les Illes Balears s'acordaran l'abast i les condicions de la gestió, la recaptació, la liquidació i la inspecció dels tributs que correspondran a l'Agència Tributària de les Illes Balears.
4. La gestió, la recaptació, la liquidació i la inspecció de la resta d'imposts de l'Estat recaptats a les Illes Balears correspondran a l'Administració Tributària de l'Estat, sense perjudici de la delegació que la Comunitat Autònoma de les Illes Balears pugui rebre d'aquest, i de la col·laboració que pugui establir-se especialment, quan així ho exigeixi la naturalesa del tribut. Per desenvolupar el que es preveu al paràgraf anterior, l'Agència Estatal de l'Administració Tributària i l'Agència Tributària de les Illes Balears podran establir els convenis de col·laboració que estimin pertinents.
5. Ambdues administracions tributàries establiran els mecanismes necessaris que permetin la presentació i la recepció a les respectives oficines de declaracions i altra documentació amb transcendència tributària que hagin de causar efecte davant l'altra administració, la qual cosa facilitarà el compliment de les obligacions tributàries dels contribuents.
6. L'Agència Tributària de les Illes Balears pot exercir les funcions de recaptació i, si s'escau, de gestió, inspecció i liquidació dels recursos titularitat d'altres administracions públiques que, mitjançant llei, conveni, delegació de competències o encàrrec de gestió, siguin atribuïdes a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

Article 134. Revisió de reclamacions.

La Comunitat Autònoma de les Illes Balears ha d'assumir, mitjançant els propis òrgans economicoadministratius, la revisió per via administrativa de les reclamacions que els contribuents puguin interposar contra l'aplicació dels tributs dictats per l'Agència Tributària de les Illes Balears en aquells tributs que gestioni directament, sense perjudici de les competències en matèria d'unificació de criteri que corresponguin a l'Administració general de l'Estat.

A aquests efectes, d'acord amb la legislació aplicable, la Comissió Mixta d'Economia i Hisenda a què es refereix l'article 125 acordarà els mecanismes de cooperació que siguin necessaris per a l'adequat exercici de les funcions de revisió de la via economicoadministrativa.

CAPÍTOL III

Pressuposts generals de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears

Article 135. El pressupost.

1. El pressupost general de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears té caràcter anual, és únic i constitueix l'expressió xifrada, conjunta i sistemàtica de totes les despeses i de tots els ingressos de les institucions, els organismes, les entitats i les empreses que constitueixen el sector públic

- autonòmic.
2. Correspon al Govern de les Illes Balears elaborar i executar el pressupost i al Parlament examinar-lo, esmenar-lo, aprovar-lo i controlar-lo, sense perjudici del control que correspongui a la Sindicatura de Comptes i al Tribunal de Comptes.
 3. La tramitació parlamentària del projecte de Llei de pressuposts generals de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears es durà a terme amb les especialitats previstes al Reglament del Parlament de les Illes Balears.

Article 136. Estabilitat pressupostària.

Correspon a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears l'establiment dels límits i les condicions per aconseguir els objectius d'estabilitat pressupostària dins els principis i la normativa de l'Estat i de la Unió Europea.

CAPÍTOL IV

Del finançament i les hisendes dels consells insulars

Article 137. Principis rectors.

1. Les hisendes dels consells insulars es regeixen pels principis d'autonomia financera, suficiència de recursos, equitat i responsabilitat fiscal.
El Govern de les Illes Balears vetlla pel compliment d'aquests principis, i, a aquests efectes, l'Administració general de l'Estat i l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears establiran les vies de col·laboració necessàries per assegurar la participació del Govern de les Illes Balears a les decisions i l'intercanvi d'informació que siguin necessaris per a l'exercici de les seves competències.
2. La Comunitat Autònoma de les Illes Balears té competència, en el marc establert per la Constitució, aquest Estatut i la normativa de l'Estat, en matèria de finançament dels consells insulars. Aquesta competència inclou capacitat per fixar els criteris de distribució de les participacions a càrrec dels pressuposts generals de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.
3. Els consells insulars tenen autonomia pressupostària i de despesa en l'aplicació dels seus recursos, incloses les participacions incondicionades que perceben a càrrec dels pressuposts d'altres administracions públiques, de les quals poden disposar lliurement en l'exercici de les seves competències.
4. Es garanteixen als consells insulars els recursos suficients per fer front a les competències pròpies, atribuïdes expressament com a tals en el present Estatut o a aquelles que els siguin transferides o delegades. Tota nova atribució de competències ha d'anar acompanyada de l'assignació dels recursos suplementaris necessaris per finançar-les correctament, de manera que es tenguin en compte el finançament del cost total i efectiu dels serveis transferits. El compliment d'aquest principi és una condició essencial perquè entri en vigor la transferència o delegació de la competència. A aquest efecte, es poden establir diverses formes de finançament, inclosa la participació en els recursos de la hisenda de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears o, si n'és el cas, de l'Estat, en proporció a les competències autonòmiques que hagin estat transferides o delegades.

Article 138. Recursos dels consells insulars.

1. Mitjançant una Llei del Parlament es regularà el règim de finançament dels consells insulars fonamentat en els principis de suficiència financera, solidaritat i cooperació, que en cap cas no podrà suposar una disminució dels recursos obtinguts fins aleshores i que establirà els mecanismes de participació en les millores de finançament de la comunitat en proporció a les competències pròpies, transferides o delegades.
2. La Llei de finançament dels consells insulars haurà de preveure un fons per garantir un nivell similar de prestació i d'eficiència en la gestió dels serveis per part de cada consell insular en l'exercici de les competències autonòmiques comunes que els han estat assignades i un fons de compensació per corregir els desequilibris que es poden produir.
3. La Llei que regula el finançament dels consells insulars establirà els mecanismes de cooperació

necessaris entre el Govern de les Illes Balears i els consells insulars per articular adequadament el desenvolupament i la revisió del sistema de finançament d'acord amb els principis d'equitat, transparència i objectivitat, mitjançant una comissió paritària Govern-consells insulars.

TÍTOL IX

De la reforma de l'Estatut

Article 139. *Iniciativa.*

1. La iniciativa de reforma correspondrà al Parlament, a proposta d'una cinquena part dels diputats, al Govern de la comunitat autònoma i a les Corts Generals.
2. La proposta de reforma requerirà per prosperar l'aprovació del Parlament per majoria de dos terços dels diputats i l'aprovació de les Corts Generals mitjançant una llei orgànica.
3. En tot allò que no es preveu en aquest article, hom s'atindrà al que disposa la Constitució sobre aquesta matèria.
4. En el supòsit de tramitació en el Congrés dels Diputats i en el Senat d'una proposta de reforma de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears, el Parlament podrà retirar-la.

Disposició addicional primera. *Patronat de l'Arxiu de la Corona d'Aragó.*

Mitjançant la normativa corresponent de l'Estat i sota la tutela d'aquest, es crearà i se'n regularan la composició i les funcions del Patronat de l'Arxiu de la Corona d'Aragó, en el qual tindrà participació la comunitat autònoma de les Illes Balears, en igualtat amb la resta de les comunitats autònomes afectades.

Els poders públics de la comunitat autònoma de les Illes Balears emprenderan les accions necessàries per fer efectiva la constitució del Patronat.

Disposició addicional segona. *Patrimoni lingüístic comú.*

La Comunitat Autònoma de les Illes Balears, sent la llengua catalana també patrimoni d'altres comunitats autònomes, podrà sol·licitar al Govern de l'Estat i a les Corts Generals els convenis de cooperació i de col·laboració que es considerin oportuns per salvaguardar el patrimoni lingüístic comú, així com per efectuar la comunicació cultural entre les comunitats abans esmentades, sense perjudici dels deures de l'Estat establerts a l'apartat 2 de l'article 149 de la Constitució, i del que disposa l'article 145 d'aquesta.

Disposició addicional tercera. *Entitats i organismes per prestar serveis.*

1. La Comunitat Autònoma de les Illes Balears pot constituir entitats i organismes per complir les funcions que són de la seva competència i per a la prestació de serveis que afectin els interessos de la Comunitat Autònoma i d'altres administracions públiques amb la finalitat de promoure el desenvolupament econòmic i social. A aquests efectes, mitjançant una llei del Parlament es regularà l'administració instrumental autonòmica.
2. La Comunitat Autònoma participarà en la gestió del sector públic econòmic estatal en els casos i les activitats que calguin.
3. El Parlament de les Illes Balears podrà acordar la creació d'institucions de crèdit pròpies com a instruments de col·laboració en la política econòmica de la comunitat autònoma.

Disposició addicional quarta. *Tributs estatals cedits.*

1. Se cedeix a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears el rendiment dels següents tributs:
 - a) L'impost sobre la renda de les persones físiques, amb caràcter parcial, en el percentatge del 50 per cent.
 - b) L'impost sobre patrimoni.
 - c) L'impost sobre successions i donacions.
 - d) L'impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats.

- e) Els tributs sobre el joc.
 - f) L'impost sobre el valor afegit, amb caràcter parcial, en el percentatge del 50 per cent.
 - g) L'impost especial sobre la cervesa, amb caràcter parcial, en el percentatge del 58 per cent.
 - h) L'impost especial sobre el vi i begudes fermentades, amb caràcter parcial, en el percentatge del 58 per cent.
 - i) L'impost especial sobre productes intermedis, amb caràcter parcial, en el percentatge del 58 per cent.
 - j) L'impost especial sobre l'alcohol i begudes derivades, amb caràcter parcial, en el percentatge del 58 per cent.
 - k) L'impost especial sobre hidrocarburs, amb caràcter parcial, en el percentatge del 58 per cent.
 - l) L'impost especial sobre les labors del tabac, amb caràcter parcial, en el percentatge del 58 per cent.
 - m) L'impost especial sobre l'electricitat.
 - n) L'impost especial sobre determinats mitjans de transport.
 - ñ) L'impost sobre les vendes detallistes de determinats hidrocarburs.
2. L'enumeració dels tributs continguda a l'apartat anterior no exclou la futura participació en impostos no cedits actualment. A aquests efectes, la modificació d'aquesta disposició no es considerarà modificació de l'Estatut.
 3. L'abast i les condicions de la cessió seran fixades per la Comissió Mixta esmentada a l'article 125 que, en tot cas, ho referirà a rendiments a les Illes Balears. El Govern tramitarà l'acord de la Comissió com a projecte de llei.

Disposició addicional cinquena. *Finançament dels consells insulars.*

Sense perjudici del que disposa el capítol IV del títol IV d'aquest Estatut, el finançament dels consells insulars i la seva revisió es regirà per l'establert a la Llei 2/2002, de 3 d'abril, de sistema de finançament definitiu dels consells insulars, o per la norma que la substitueixi que, en tot cas, haurà de respectar els principis d'autonomia financera, suficiència financera i solidaritat, i no podrà suposar una disminució dels recursos obtinguts fins aleshores i en tot cas participarà de les millores de finançament de la comunitat.

Disposició addicional sisena. *Del règim especial insular de les Illes Balears.*

1. Una llei de les Corts Generals regularà el règim especial balear que reconeixerà el dret específic i diferencial de la seva insularitat.
2. En el marc d'aquesta llei, i amb observança a les normes i procediments estatals i de la Unió Europea que resultin d'aplicació, l'Administració general de l'Estat ajustarà la seva política a la realitat pluriinsular de la comunitat autònoma de les Illes Balears, especialment en matèria de transports, infraestructures, telecomunicacions, energia, medi ambient, turisme i pesca.
3. Per garantir el que disposa el punt anterior, en aquesta llei es regularà un instrument financer que, amb independència del sistema de finançament de la Comunitat Autònoma, doti els fons necessaris per a la seva aplicació.
4. La Comissió Mixta d'Economia i Hisenda entre l'Estat i la Comunitat Autònoma de les Illes Balears prevista a l'article 125, serà l'encarregada de fer el seguiment de l'aplicació de la llei reguladora del règim especial de les Illes Balears. Aquesta Comissió Mixta coordinarà les comissions interadministratives que es constitueixin a l'empara de la llei esmentada.
5. L'Estat vetllarà perquè qualsevol millora relativa al règim econòmic o fiscal dels territoris insulars establerta per la Unió Europea, amb excepció de les que estiguin motivades exclusivament per la ultraperifiticitat, sigui aplicable a les Illes Balears.

Disposició transitòria primera. *Comissió Mixta de Transferències.*

1. Per al traspàs de funcions i de serveis inherents a les competències que corresponen a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears segons l'Estatut present, es crearà una comissió mixta.
2. La Comissió Mixta serà integrada paritàriament per vocals designats pel Govern de la Nació i pel

de la comunitat autònoma. Aquesta comissió mixta establirà les pròpies normes de funcionament.

3. Els acords de la Comissió Mixta adoptaran la forma de proposta al Govern de l'Estat, el qual els aprovarà mitjançant decret.
Els acords figuraran com annexos a aquest i hauran de ser publicats simultàniament al Butlletí Oficial de l'Estat i al Butlletí Oficial de les Illes Balears i entraran en vigor a partir d'aquesta publicació.
4. Per tal de preparar els traspassos i verificar-los per blocs orgànics de naturalesa homogènia, la Comissió Mixta de Transferències serà assistida per comissions sectorials d'àmbit nacional, agrupades per matèries, la comesa fonamental de les quals serà de determinar amb la representació de l'Administració de l'Estat els traspassos de mitjans personals, financers i materials que hagi de rebre la Comunitat Autònoma. Les comissions sectorials traslladaran les seves propostes d'acord a la Comissió Mixta, que les haurà de ratificar.
5. La certificació emesa per la Comissió Mixta dels acords governamentals degudament promulgats serà títol suficient per a la inscripció en el Registre de la Propietat del traspàs de béns immobles de l'Estat a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears. Aquesta certificació haurà de tenir en compte els requisits exigits per la Llei hipotecària.
6. El canvi de titularitat als contractes de lloguer de locals per a oficines públiques o per a d'altres finalitats que hagin estat objecte de transferència no facultarà l'arrendador per extingir o per renovar els contractes.

Disposició transitòria segona. *Funcionaris i personal laboral.*

1. Els funcionaris i el personal laboral adscrits a serveis de titularitat estatal o a d'altres institucions públiques que siguin afectades per traspassos a la Comunitat Autònoma passaran a dependre d'aquesta, i els seran respectats tots els drets de qualsevol ordre i natura que els corresponguin, tot incloent-hi el de poder participar als concursos de trasllat que l'Estat convoqui, en igualtat de condicions amb els altres membres del seu cos, per tal de poder exercir tothora el seu dret permanent d'opció.
2. La Comunitat Autònoma de les Illes Balears disposarà dels mitjans necessaris perquè tots els funcionaris i el personal laboral destinats a les Illes puguin adquirir el coneixement de la llengua i de la cultura de les Illes Balears.

Disposició transitòria tercera. *Finançament dels serveis transferits i Comissió Mixta.*

1. Fins que no s'hagi completat el traspàs dels serveis corresponents a les competències fixades a la Comunitat Autònoma en aquest Estatut o, en qualsevol cas, fins que no hagin transcorregut cinc anys de l'entrada en vigor d'aquest, l'Estat garantirà el finançament dels serveis transferits a la Comunitat Autònoma amb una quantitat igual al cost efectiu del servei al territori de la comunitat en el moment de la transferència.
2. A fi de garantir el finançament dels serveis esmentats abans, es crearà una comissió mixta paritària Estat-Comunitat Autònoma, que adoptarà un mètode adreçat a fixar el percentatge de participació previst a l'article 128 d'aquest Estatut. El mètode a seguir tindrà presents tant els costos directes com els indirectes dels serveis traspassats, i també les despeses d'inversió que calguin.
3. La Comissió Mixta de l'apartat precedent fixarà el percentatge esmentat, mentre duri el període transitori, amb una antelació mínima d'un mes a la presentació dels pressuposts generals de l'Estat.
4. Tot partint del mètode fixat dins l'apartat 2, s'establirà un percentatge en el qual es considerarà el cost efectiu global dels serveis transferits per l'Estat a la Comunitat Autònoma, minorat pel total del recaptament que aquesta haurà obtingut amb els tributs cedits, en relació amb la suma dels ingressos que l'Estat haurà obtingut pels capítols 1 i 2 de l'últim pressupost precedent a la transferència dels serveis avaluats.

Disposició transitòria quarta. *Normativa de matèries transferides.*

1. Les lleis de l'Estat relatives a matèries transferides a la Comunitat Autònoma continuaran en vigència mentre el Parlament no aprovi una normativa pròpia. Correspondrà al Govern de la

- comunitat o, si n'és el cas, als consells insulars, la seva aplicació.
2. Les disposicions reglamentàries de l'Estat continuaran vigents mentre el Govern de la comunitat autònoma no en dicti cap altra d'aplicació preferent.
 3. Fins que l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears no assumeixi les competències que li corresponen d'acord amb l'Estatut present, tots els organismes de l'Estat o de l'Administració local continuaran exercint les funcions i les jurisdiccions anteriors.

Disposició transitòria cinquena. *Comissió Mixta de Transferències Govern-consells insulars.*

Per al traspàs de les funcions i els serveis inherents a les competències atribuïdes com a pròpies als consells insulars a què fa referència l'article 70 del present Estatut, es crearà una comissió mixta de transferències Govern-consells insulars que tindrà caràcter paritari. Aquesta Comissió tindrà el seu propi reglament de funcionament, que s'aprovarà per majoria simple dels seus components. Els acords de la Comissió Mixta de transferències prendran la forma de proposta al Govern de les Illes Balears, que les aprovarà mitjançant decret de traspàs, el qual es publicarà en el Butlletí Oficial de les Illes Balears i en el qual figurarà la data d'efectivitat del traspàs de les funcions i els serveis a què concerneixi.

Disposició transitòria sisena. *Comissió Tècnica Interinsular.*

1. En promulgar-se l'Estatut present, les institucions d'autogovern de les Illes Balears hauran de respectar les competències que els consells insulars hagin rebut de l'ens preautonòmic.
2. A proposta del Govern de la comunitat autònoma, i d'acord amb una llei del Parlament, es nomenarà una comissió tècnica interinsular encarregada de distribuir les competències a què fa referència l'article 71 d'aquest Estatut, així com la fixació del control i la coordinació que en cada cas correspongui al Govern de la comunitat autònoma, en la mesura en què siguin assumides per la Comunitat Autònoma per transferència o per delegació de l'Estat.
3. Integraran la Comissió Tècnica Interinsular vint vocals, designats: quatre pel Govern de la comunitat, i quatre per cadascun dels consells insulars de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera. Aquesta Comissió Tècnica Interinsular es donarà el propi reglament de funcionament, que s'aprovarà per majoria simple dels seus components.
4. Els acords de la Comissió Tècnica Interinsular prendran la forma de proposta al Parlament de les Illes Balears, el qual, si així pertoca, les aprovarà mitjançant una llei que tindrà vigència a partir de la publicació al Butlletí Oficial de les Illes Balears.
5. Els apartats 2, 3 i 4 d'aquesta disposició transitòria sisena regiran fins que la llei de consells insulars que es dicti en aplicació d'aquest Estatut no estableixi altre procediment per a la transferència o l'assumpció de competències pels consells insulars.

Disposició transitòria setena. *Diputats i consellers.*

1. A l'entrada en vigor d'aquest Estatut, els consells insulars de Mallorca, Menorca i Eivissa continuaran integrats, fins a l'acabament de la corresponent legislatura, pels diputats elegits per al Parlament a les illes de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera.
2. Mentre no estigui aprovada la llei del Parlament que, en aplicació d'aquest Estatut, reguli l'elecció dels membres dels consells insulars de Mallorca, Menorca i Eivissa, els consellers que hagin de formar part de cadascun d'aquests s'elegiran, coincidint amb la data de l'elecció dels membres del Parlament de les Illes Balears, però de forma independent, mitjançant l'aplicació dels preceptes de la vigent llei electoral de la comunitat autònoma, amb les especificitats que, respectant el règim electoral general, s'expressen a continuació:
 - a) Les circumscripcions electorals són les de Mallorca, Menorca i Eivissa.
 - b) Són electors, a cada illa i respecte del Consell Insular corresponent, tots els ciutadans espanyols majors d'edat que, gaudint del dret de sufragi actiu, tinguin la condició política de ciutadans de la comunitat autònoma amb motiu de tenir veïnatge a qualsevol dels municipis de les respectives illes de Mallorca, Menorca i Eivissa.
 - c) Per a l'exercici del dret de sufragi és indispensable la inclusió en el cens electoral únic vigent referit al territori de les Illes Balears en relació amb cadascuna de les illes respectives.

d) Són elegibles, a la corresponent circumscripció, tots els ciutadans que, tenint la condició d'electors a la respectiva illa, no es trobin incursos en alguna de les causes d'inelegibilitat previstes a les disposicions comunes de la Llei orgànica del règim electoral general.

e) Són inelegibles els inclosos en els supòsits a què fa referència l'article 3.2 de la Llei electoral de la comunitat autònoma i els senadors elegits en representació de la comunitat autònoma.

f) Cap electe que estigui incurs en una causa d'incompatibilitat segons el que disposa l'article 5 de la Llei electoral de la comunitat autònoma de les Illes Balears no adquirirà la condició de conseller insular. L'acceptació, per part d'un conseller electe, d'un càrrec, una funció o una situació que siguin constitutius d'una causa d'incompatibilitat ocasionarà el cessament en la seva condició de conseller insular.

g) Les eleccions als consells insulars de Mallorca, Menorca i Eivissa se celebraran amb la intervenció de la Junta Electoral de les Illes Balears com a administració electoral amb totes les competències establertes a la llei.

h) La convocatòria d'eleccions als consells insulars de Mallorca, Menorca i Eivissa es farà per decret del president de la comunitat autònoma d'acord amb les condicions i els terminis establerts a l'article 42.3 de la Llei orgànica del règim electoral general, amb sol·licitud prèvia, feta pels consells respectius amb la pertinent antelació, mitjançant acord plenari. El decret de convocatòria s'haurà de publicar al Butlletí Oficial de les Illes Balears.

i) El Consell Insular de Mallorca serà integrat per 33 consellers, el de Menorca per 13 consellers i el d'Eivissa per 13 consellers.

La durada del mandat serà de quatre anys.

j) Als efectes de l'atribució d'escons, no es tindran en compte aquelles candidatures que no hagin obtingut almenys el 5% dels vots vàlids emesos a la circumscripció electoral i l'atribució dels escons a les candidatures es realitzarà de conformitat amb el que es disposa a les lletres b), c), d) i f) de l'article 163.1 de la Llei orgànica del règim electoral general, a cada una de les circumscripcions electorals.

3. Un cop s'hagin celebrat, vigent aquest Estatut, les corresponents eleccions locals, en el termini màxim de 45 dies, es constituirà el Consell Insular de Formentera que serà integrat pels regidors que hagin estat elegits a les esmentades eleccions a l'Ajuntament de Formentera.

Disposició transitòria vuitena. *Consell Insular de Formentera.*

1. Fins que el Consell Insular de Formentera no assumeixi efectivament les competències que li corresponen d'acord amb aquest Estatut, el Consell Insular d'Eivissa continuarà exercint-les en relació amb l'illa de Formentera.

2. Es constituirà una comissió mixta, de composició paritària, integrada pels representants nomenats pel Govern, el Consell Insular d'Eivissa i l'Ajuntament de Formentera, a l'objecte de procedir a l'elaboració de la corresponent proposta de transferències que hagin de produir-se a partir de la constitució del Consell Insular de Formentera.

La transferència de les competències que inicialment assumeixi el Consell Insular de Formentera a la seva constitució, es durà a terme mitjançant una llei del Parlament de les Illes Balears que entrarà en vigor l'endemà de la publicació al Butlletí Oficial de l'Estat del present Estatut d'autonomia de les Illes Balears.

3. El Govern de les Illes Balears assumirà les despeses ocasionades per l'establiment i l'efectivitat de les competències transferides en allò que excedeixin de la valoració ordinària del seu cost efectiu.
4. En cas de renúncia a l'assumpció de les competències per part del Consell Insular de Formentera, aquestes seran exercides pel Govern de les Illes Balears.

Disposició transitòria novena. *Inversions de l'Estat.*

1. Mentre les Corts Generals, en aplicació del que preveu la disposició addicional sisena, no aprovin la modificació de la Llei 30/1998, de 29 de juliol, del règim especial de les Illes Balears, i, en tot cas, en un termini no superior a set anys, la inversió de l'Estat s'establirà atenent la inversió mitjana per càpita realitzada a les comunitats autònomes de règim comú, determinada d'acord

amb la normativa estatal, homogeneïtzant les actuacions inversores realitzades en aquestes comunitats autònomes per a permetre'n la comparabilitat i tenint presents les circumstàncies derivades dels fets diferencials i excepcionals de la comunitat autònoma de les Illes Balears amb incidència en la quantificació de la inversió pública.

2. Per fer front a aquest compromís inversor, el Govern de la comunitat autònoma de les Illes Balears proposarà al Ministeri d'Economia i Hisenda els convenis oportuns per a l'execució dels programes i les accions estatals sobre R+D+I, transports, ports, medi ambient, ferrocarrils, carreteres, obres hidràuliques, protecció del litoral, costes i platges, parcs naturals i infraestructures turístiques.
3. La Comissió Mixta d'Economia i Hisenda s'encarregarà del seguiment de l'execució dels compromisos anteriors.

Disposició transitòria desena. *Comissió Mixta d'Economia i Hisenda.*

La Comissió Mixta d'Economia i Hisenda entre l'Estat i la Comunitat Autònoma de les Illes Balears que estableix l'article 125 s'ha de crear en el termini de sis mesos des de l'entrada en vigor del present Estatut.

Mentre no es constitueixi, la Comissió Mixta prevista a l'article 73 de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears aprovat per la Llei orgànica 2/1983, de 25 de febrer, d'Estatut d'autonomia de les Illes Balears, en la seva redacció per Llei orgànica 3/1999, de 8 de gener, de reforma de la Llei orgànica 2/1983, de 25 de febrer, d'Estatut d'autonomia de les Illes Balears, assumeix les seves competències.

Disposició transitòria onzena. *Agència Tributària.*

L'Agència Tributària de les Illes Balears, a la qual es refereix l'article 133, s'ha de crear per llei del Parlament en el termini d'un any a partir de l'entrada en vigor del present Estatut.

Les funcions que en aplicació d'aquest Estatut corresponguin a l'Agència Tributària de les Illes Balears seran exercides, fins a la data en què es constitueixi, pels òrgans que les desenvolupin fins aleshores.

Disposició final. *Vigència.*

Aquesta llei entrarà en vigor l'endemà d'haver estat publicada al Butlletí Oficial de l'Estat.

Per tant,

Man a tots els espanyols, particulars i autoritats, que compleixin aquesta llei orgànica i la facin complir.

Madrid, 28 de febrer de 2007.

JUAN CARLOS R.